

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ, ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

«ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΑΛΒΑΝΙΑΣ»

ΝΤΕΝΙΣΑ ΤΖΕΛΙΑΛΙ

Επιβλέπον Καθηγητής: ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΣ ΘΕΟΦΑΝΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 2023

Contents

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	4
1.1 Εισαγωγικά	4
1.2 Η έννοια του φορολογικού συστήματος	6
1.3 Βασικά στοιχεία φόρου.....	7
1.3.1 Φορολογική Βάση.....	7
1.3.2 Η φορολογούμενη Μονάδα.....	8
1.3.3 Φορολογικός συντελεστής.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	9
2. Το Φορολογικό Σύστημα στην Ελλάδα	9
2.1 Ιστορική Αναδρομή	9
2.2 Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων	10
2.2.1 Φοροαπαλλαγές – Μειώσεις Φόρου	17
2.2.2 Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης	18
2.3 Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων	20
2.3.1 Βασικές έννοιες.....	20
2.3.2 Υποκείμενα του φόρου εισοδήματος	22
2.3.3 Προσδιορισμός Κερδών.....	23
2.3.4 Φορολογικός Συντελεστής.....	23
2.3.5 Παρακράτηση φόρου	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	27
3.1 Ιστορική αναδρομή του φορολογικού συστήματος της Αλβανίας.....	27
3.1.1 Βασικές έννοιες Αλβανικού Κώδικα Φορολογίας	28
3.1.2 Εισοδήματα που απαλλάσσονται του φόρου	31
3.1.3 Εκπιπόμενες Δαπάνες.....	32
3.2 Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων Αλβανίας	33
3.3 Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων	37
3.3.1 Βασικές έννοιες.....	37
3.3.2 Αποσβέσεις	41
3.3.3 Μεταφορά ζημιών.....	42
3.3.4 Πίστωση ζημιών αλλοδαπής.....	43
3.3.5 Πίστωση φόρου αλλοδαπής.....	43
3.4 Προκαταβολή φόρου.....	43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	45
4. Ειδικότεροι φόροι	45
4.1 Τοπικοί φόροι.....	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	48
6.1 Συγκριτική Ανάλυση.....	48

Πρόλογος

Η παρούσα διπλωματική εργασία έγινε στο πλαίσιο του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ, ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Εστιάζει στην ανάλυση και την σύγκριση του κώδικα φορολογίας της Ελλάδας και της Αλβανίας. Ταυτόχρονα, επιχειρεί να αναδείξει τις διαφορές και ομοιότητες που προκύπτουν μετά την μέλετη του κάθε κώδικα ξεχωριστά. Στόχος της επικείμενης διπλωματικής εργασίας είναι να αναδείξει τον τρόπο με τον οποίο φορολογούνται τα φυσικά και νομικά πρόσωπα στην Ελλάδα και στην Αλβανία. Στο τέλος της εργασίας έχει παρατεθεί ο βιβλιογραφικός κατάλογος ο οποίος στεγάζει το σύνολο των πηγών που αξιοποιήθηκαν για την σύνθεση της και την αποτελεσματική εκπόνηση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Εισαγωγικά

Ο φόρος αποτελεί ένα μέρος του εισοδήματος των ιδιωτών που μεταβιβάζεται μέσω της φορολογίας στο δημόσιο τομέα, ώστε με αυτούς τους οικονομικούς πόρους το κράτος να μπορέσει να υλοποιήσει τις δημόσιες δαπάνες του. Το φορολογικό σύστημα αποτελεί έναν βασικό πυλώνα που καθορίζει την κατανάλωση, την αποταμίευση και το γενικό επιχειρηματικό κλίμα στην οικονομία.

Η διαμόρφωση και η λειτουργία του φορολογικού συστήματος επηρεάζει το οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο ενός κράτους. Οι φορολογικοί συντελεστές, η άμεση και έμμεση φορολογία, η φορολογική βάση και τα φορολογικά κίνητρα αποτελούν αντικείμενα απόφασης για κάθε κυβέρνηση που καλείται να χαράξει συγκεκριμένη δημοσιονομική πολιτική. Το φορολογικό σύστημα ως ένα βασικό εργαλείο οικονομικής μεγέθυνσης και ανάπτυξης θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από απλότητα και σταθερότητα, καθώς οι δύο αυτοί παράγοντες προσφέρουν βεβαιότητα στην οικονομική και επιχειρηματική ζωή ενός κράτους.

Η συγκεκριμένη εργασία έχει ως στόχο την μελέτη του φορολογικού συστήματος της Ελλάδας και της Αλβανίας και την συγκριτική ανάλυση τους.

Στο πρώτο κεφάλαιο αναλύεται η έννοια του φορολογικού συστήματος και το φορολογικό πλαίσιο.

Στη δεύτερη ενότητα περιγράφεται το φορολογικό πλαίσιο της Ελλάδας με βάση την ελληνική βιβλιογραφία και τον ΚΦΕ για την ανάπτυξη βασικών ορισμών και εννοιών. Έπεται από εκτενής αναφορά στις κατηγορίες των φόρων και τη διάκριση τους. Καταγράφεται και μια ιστορική αναδρομή του φορολογικού συστήματος της Ελλάδας φτάνοντας στην παράθεση των διατάξεων που ακολουθούνται μέχρι και σήμερα.

Στο τρίτο κεφάλαιο ακολουθεί η σχετική ανάλυση και περιγραφή του αντίστοιχου Αλβανικού φορολογικού πλαισίου. Με βάση πληθώρα πηγών που έχουν αναλύσει εξονυχιστικά το προκείμενο ζήτημα, θα ακολουθήσει και μια μικρή αναφορά στη διαχρονική πορεία του φορολογικού κώδικα, φτάνοντας στις πιο πρόσφατες μεταρρυθμίσεις του.

Έπειτα, στο έκτο κεφάλαιο, αφού έχει προηγηθεί η θεωρητική προσέγγιση των φορολογικών συστημάτων των δύο γειτονικών χωρών, θα ακολουθήσει η συγκριτική ανάλυση τους όπου θα αναφέρονται διαφορές και ομοιότητες.

Τέλος, θα ακολουθήσουν οι πηγές και η βιβλιογραφία της εργασίας.

1.2 Η έννοια του φορολογικού συστήματος

Η φορολογία φαίνεται να ξεκίνησε από την αρχαιότητα ως υποχρέωση ανθρώπων να καταβάλλουν αντικείμενα ή προϊόντα αξίας σε άρχοντες ή κράτη. Στη σύγχρονη οικονομία τα κρατικά έσοδα μέσω των υποχρεωτικών φόρων αποτελούν την βασικότερη πηγή δημοσίων εσόδων.

Ο κλασικός ορισμός της έννοιας του φόρου σύμφωνα με τον Γάλλο επιστήμονα Gaston Jèze αναφέρει ότι ο φόρος αποτελεί άμεση και οριστική παροχή των ιδιωτών προς την δημόσια εξουσία, που είναι αναγκαία για την κάλυψη των δημοσίων βαρών¹.

Συνεπώς γίνεται αντιληπτό με βάση τον προαναφερθέντα ορισμό του φόρου, ότι τα βασικά χαρακτηριστικά που συνθέτουν την εννοιολογική προσέγγισή του είναι, ο χαρακτήρας του ως άμεσης χρηματικής παροχής του ιδιώτη προς το Κράτος, το υποχρεωτικό της παροχής (ο φόρος αποτελεί αναγκαστικό μέσο της μετάθεσης πόρων από τους ιδιώτες προς το Κράτος) , ο οριστικός χαρακτήρας της παροχής, η «μονομέρεια» της παροχής, δηλαδή η έλλειψη ειδικού ανταλλάγματος από πλευράς του Κράτους προς τον ιδιώτη και οι λειτουργίες του, δηλαδή η κάλυψη δαπανών αλλά και η επιδίωξη επίτευξης άλλων οικονομικών και κοινωνικών στόχων του σύγχρονου Κοινωνικού Κράτους.

Ως φορολογικό σύστημα μπορεί να προσδιοριστεί το σύνολο των φορολογικών νόμων που ισχύουν σε μια δεδομένη χρονική στιγμή. Ένα φορολογικό σύστημα, όμως, δεν είναι τυχαίο σύνολο νόμων, όπως υπονοείται από τον παραπάνω ορισμό, αλλά υπακούει σε ορισμένους κανόνες ιδεολογικής και οικονομικής φύσεως². Το σύνολο των φόρων που συντελούν το φορολογικό σύστημα θεσπίζεται με νόμο και επιβάλλεται στους φορολογούμενους με βάση την οικονομική τους δυνατότητα. Συνεπώς, το φορολογικό σύστημα δεν είναι ίδιο για όλες τις χώρες αλλά διαμορφώνεται με βάση τους οικονομικούς, πολιτικούς και κοινωνικούς παράγοντες.

---

¹ LES ATELIERS DE DROIT FISCAL, « Functions of taxation », 2 nd Junior Tax Scholars Conference Thursday, June 5th, 2014

² Τζούμας, Ν. (2009), «Πολυπλοκότητα ελληνικού φορολογικού συστήματος, Φοροδιαφυγή παραοικονομία και φορολογική συνείδηση» , Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Απο την άλλη, ο αντικειμενικός σκοπός της φορολογίας είναι τριπλός: αφενός μεν η χρηματοδότηση των κρατικών δαπανών, αφετέρου η ενίσχυση ή σταθεροποίηση της οικονομικής ανάπτυξης και τέλος η ανακατανομή του πλούτου για την άμβλυνση των ανισοτήτων.

Στην χώρα μας επικρατεί το σύστημα της πολλαπλής φορολογίας, δηλαδή την επιβολή περισσότερων του ενός φόρων.

1.3 Βασικά στοιχεία φόρου

1.3.1 Φορολογική Βάση

Η φορολογική βάση είναι το μέγεθος που υπολογίζει την φορολογική υποχρέωση, δηλαδή το ποσό του φόρου που πρέπει να καταβάλει ο φορολογούμενος³. Η φορολογική αυτή υποχρέωση μπορεί να προκύψει από το εισόδημα που αποκτήθηκε από τον τελευταίο, κατά το φορολογικό έτος. Επίσης και από την περιουσία και την δαπάνη, κυρίως την καταναλωτική δαπάνη.

Ανάμεσα στους θεωρητικούς της Δημόσιας Οικονομικής υπάρχει μια διχόνοια όσον αφορά σε ποιά φορολογική βάση θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα για την επιβολή στη συνέχεια του φόρου. Παρόλα αυτά, στην σημερινή πραγματικότητα παρατηρείται να δίνεται κατά κόρων μεγαλύτερη έμφαση στο εισόδημα και την καταναλωτική δαπάνη, ενώ αντιθέτως το στοιχείο της περιουσίας φαίνεται να παραμερίζεται καθώς η συμβολή της στα φορολογικά έσοδα του δημοσίου είναι πιο περιορισμένη συγκριτικά με τις άλλες δύο φορολογικές βάσεις.

---

³ Γεωργακόπουλος Θ.Α. (2012), σ. 289, «Γενικά για την Φορολογία», Εκδόσεις Ε. Μπένου, Αθήνα.

1.3.2 Η φορολογούμενη Μονάδα

Το πρόσωπο του οποίου τα οικονομικά στοιχεία (εισόδημα,δαπάνη και περιουσία) λαμβάνονται υπόψη για την επιβολή του φόρου και είναι υποχρεωμένο να καταβάλει τον φόρο στο δημόσιο αποτελεί την φορολογούμενη μονάδα. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσονται δύο ζητήματα.Το πρώτο αφορά τον χαρακτηρισμό ως φορολογική μονάδα μόνο των φυσικών προσώπων αποκλείοντας τα νομικά πρόσωπα απο αυτήν την κατηγορία. Απο την άλλη, το δεύτερο ζήτημα σχετίζεται με το γεγονός με το εάν ως φορολογούμενη μονάδα θα θεωρηθεί η οικογένεια ως σύνολο ή τα επιμέρους άτομα της. Αυτό έχει μεγάλη σημασία κυρίως στη προοδευτική φορολόγηση όπως είναι για παράδειγμα ο φόρος εισόδηματος, γιατί όταν ως μονάδα χρησιμοποιείται η οικογένεια η φορολογική επιβάρυνση είναι μεγαλύτερη απο την αντίστοιχη επιβάρυνση που προκύπτει εάν ως φορολογική μονάδα είναι τα επιμέρους άτομα⁴.

1.3.3 Φορολογικός συντελεστής

Ο φόρος που αντιστοιχεί σε καθεμία μονάδα φορολογικής βάσης αποτελεί τον φορολογικό συντελεστή. Διακρίνουμε το μέσο φορολογικό συντελεστή και τον οριακό φορολογικό συντελεστή. Σύμφωνα με τον Γεωργακόπουλο(2012, σ.292) «ο μέσος φορολογικός συντελεστής είναι ο λόγος του ποσού φόρου που καταβάλλεται συνολικά από μια φορολογούμενη μονάδα προς τη συνολική αξία της φορολογικής βάσης. Οριακός φορολογικός συντελεστής είναι ο πρόσθετος φόρος που πρέπει να καταβληθεί για καθεμιά νέα μονάδα αύξησης της φορολογικής βάσης»⁵.

---

⁴ Γεωργακόπουλος Θ.Α. (2012), σ. 291-292, «Γενικά για την Φορολογία», Εκδόσεις Ε. Μπένου, Αθήνα.

⁵ Γεωργακόπουλος Θ.Α. (2012), σ. 292, «Γενικά για την Φορολογία», Εκδόσεις Ε. Μπένου, Αθήνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2. Το Φορολογικό Σύστημα στην Ελλάδα

2.1 Ιστορική Αναδρομή

Στην χώρα μας απο το 1821 έως σήμερα έχει εφαρμοστεί και επιβληθεί πληθώρα νόμων και διατάξεων για την ρύθμιση της φορολογίας. Ο ελληνικός κώδικας φορολογίας επιδέχεται ουσιαστικές επιδράσεις απο τα φορολογικά συστήματα Ευρωπαϊκών χωρών όπως η Γαλλία, η Αγγλία και η Γερμανία. Η φορολογία φυσικών και νομικών προσώπων στον ελλαδικό χώρο διέπεται απο τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος(Κ.Φ.Ε) που τέθηκε σε ισχύει απο 01.01.2014 με τον νόμο (ν. 4127/2013) και αποτελείται απο 72 άρθρα τα οποία καθορίζουν τη διαδικασία προσδιορισμού και είσπραξης των εσόδων του Δημοσίου, που ορίζονται στο άρθρο 2, καθώς και τις διοικητικές κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση με την κείμενη νομοθεσία.

Στο πέρασμα των χρόνων ο κώδικας έχει υποστεί πολλές μεταρρυθμίσεις και τροποποιήσεις για να μπορέσει να εξυπηρετήσει καλύτερα τη οικονομική και κοινωνικοπολιτική ζωή της χώρας. Τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκαν συχνές αλλαγές, απόρροια της επείγουσας ανάγκης αύξησης των δημοσίων εσόδων για την κάλυψη των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Μόνο στις κλίμακες και στους συντελεστές φορολόγησης εισοδήματος από μισθούς, συντάξεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες έγιναν τέσσερεις αλλαγές μετά το 2009. Το 2010 αυξήθηκαν ο αριθμός των κλιμάκων εισοδήματος και ο ανώτατος συντελεστής, σε μια προσπάθεια ανακατανομής των φορολογικών βαρών με ενίσχυση της προοδευτικότητας του συστήματος. Ταυτόχρονα, εξαλείφθηκαν οι μικρές διαφορές στις κλίμακες μεταξύ μισθωτών – συνταξιούχων και επαγγελματιών. Το 2011 μειώθηκε το όριο αφορολόγητου εισοδήματος και καταργήθηκαν δύο ενδιάμεσες κλίμακες. Η βασική φιλοσοφία του συστήματος άλλαξε το 2013, όταν μειώθηκαν οι κλίμακες, καταργήθηκε το αφορολόγητο εισόδημα με καθιέρωση της έκπτωσης φόρου εισοδήματος, μειώθηκε ο ανώτατος συντελεστής και περιορίστηκαν δραστικά εκπτώσεις και απαλλαγές από τη φορολόγηση. Το 2016 αυξήθηκε εκ νέου ο αριθμός των κλιμάκων, προωθήθηκε η φορολόγηση όλων των εισοδημάτων από εργασία (αγρότες, ελεύθεροι επαγγελματίες) με ενιαία κλίμακα, και μονιμοποιήθηκε η ειδική εισφορά αλληλεγγύης, η οποία

εφαρμοζόταν «εκτάκτως» από το 2011⁶. Το 2019 εισάγεται νέα κλίμακα και φορολογικοί συντελεστές για το εισόδημα από μισθωτή εργασία, συντάξεις και επιχειρηματική δραστηριότητα. Η τροπολογία του 2022 μεταξύ άλλων προβλέπει μείωση **του φόρου εισοδήματος κατά 3%** για εφάπαξ εξόφλησή του.

2.2 Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων

Σύμφωνα με τον Κώδικα ο φορολογούμενος που έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα υπόκειται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημά του που προκύπτει στην ημεδαπή και την αλλοδαπή, ήτοι το παγκόσμιο εισόδημά του που αποκτάται μέσα σε ορισμένο φορολογικό έτος. Αντιθέτως, ο φορολογούμενος που δεν έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα υπόκειται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημά του που προκύπτει στην Ελλάδα και αποκτάται μέσα σε ορισμένο φορολογικό έτος⁷. Η χρονική διάρκεια ενός φορολογικού έτους αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου και λήγει 31 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους⁸.

Στο άρθρο 7 του Κ.Φ.Ε ν. 4127/2013 όριζεται ως φορολογητέο εισόδημα το εισόδημα που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών που εκπίπτουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε. από το ακαθάριστο εισόδημα. Το φορολογητέο εισόδημα διακρίνεται σε πραγματικό⁹ και τεκμαρτό¹⁰. Με τα τεκμήρια το κράτος προσπαθεί να προσδιορίσει τα πραγματικά εισοδήματα του πολίτη. Τα τεκμήρια διαβίωσης σχετίζονται με την κατοχή περιουσιακού στοιχείου, και εφαρμόζονται όσο διαρκεί η κατοχή του περιουσιακού στοιχείου. Τέτοιου είδους τεκμήριο είναι η κατοχή ΙΧ ή μικτής χρήσης αυτοκινήτου, μοτοσυκλέτας, σκάφους αναψυχής, ελικοπτέρου, αεροσκάφους, δεξαμενής κολύμβησης (πισίνας), ή χρήση δευτερεύουσας κατοικίας και η διατήρηση οικιακού προσωπικού και πληρώματος σκαφών αναψυχής.

---

⁶ IOBE, & διαΝΕΟσις. (2018). Η Φορολογία Εισοδήματος στην Ελλάδα : Συγκριτική Ανάλυση και Προτάσεις Αναμόρφωσης. Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών

⁷ <https://www.taxheaven.gr> πληροφορίες σχετικά με τον Κ.Φ.Ε

⁸ Άρθρο 8, (Κ.Φ.Ε)(ν. 4127/2013)

⁹ **Πραγματικό** εισόδημα είναι το σύνολο των βεβαιώσεων αποδοχών.

¹⁰ **Τεκμαρτό** εισόδημα υπολογίζεται με βάση τις δαπάνες διαβίωσης του φορολογούμενου και των εξαρτώμενων μελών του, σύμφωνα με τα άρθρα 31 έως και 34.

Η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 30, προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημα κατά το ίδιο φορολογικό έτος και φορολογείται.

Ο Κ.Φ.Ε. διακρίνει τις ακόλουθες κατηγορίες ακαθάριστων εισοδημάτων:

- εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις
- εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα
- εισόδημα από κεφάλαιο
- εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

Παρακάτω ακολουθεί αναλυτική περιγραφή της κάθε πηγής ακαθάριστου εισοδήματος.

1. Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις

Σύμφωνα με το άρθρο 15 του Κώδικα το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις υποβάλλεται σε φόρο, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Εισόδημα (Μισθοί, Συντάξεις, Επιχειρηματική Δραστηριότητα) σε ευρώ	Φορολογικός συντελεστής (%)
0-10.000	9%
10.001-20.000	22%
20.001-30.000	28%
30.001-40.000	36%
40.001 -	44%

Πίνακας 1: Κλίμακα Φορολογίας

Το ποσό του φόρου που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 δεν είναι το καθαρό ποσό προς πληρωμή καθώς το ποσό αυτό δέχεται κάποιες μειώσεις σύμφωνα με την κλίμακα του άρθρου 16. Το σχετικό άρθρο προβλέπει την μείωση φόρου ανάλογα με τα εξαρτώμενα τέκνα του φορολογούμενου.

Εξαρτώμενα Τέκνα	Ποσό μείωσης (€)
0	777
1	810
2	900
3	1120
4	1340

Πίνακας 2: Κλίμακα Μείωσης Φόρου

Για κάθε επιπλέον εξαρτώμενο τέκνο μετά το τέταρτο, η μείωση του φόρου αυξάνεται κατά διακόσια είκοσι (220) ευρώ για κάθε επόμενο τέκνο. Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των ποσών αυτών, η μείωση του φόρου περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου. Για φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις, το οποίο υπερβαίνει το ποσό των δώδεκα χιλιάδων (12.000) ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά είκοσι (20) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις μέχρι του ποσού της μείωσης του φόρου της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Ένα άλλο βασικό στοιχείο στον προσδιορισμό του φόρου που αναλογεί είναι και οι δαπάνες με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής. Με απόφαση της κυβέρνησης και δημοσίευση στην εφημερίδα με αριθμό (ΦΕΚ Β' 1369/23-03-2022) υπολογίζονται στο διπλάσιο της αξίας τους για την κάλυψη του απαιτούμενου ποσού δαπανών οι Ιατρικές, Οδομιατρικές και άλλες παραιιατρικές υπηρεσίες. Ταυτόχρονα, με την περ. α) της παραγράφου 7 του άρθρου 15, αφαιρείται αναλογικά ποσό ίσο με το τριάντα τοις εκατό (30%) των δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής από το φορολογητέο εισόδημα του φυσικού προσώπου από μισθωτή εργασία και συντάξεις, επιχειρηματική δραστηριότητα και ακίνητη περιουσία, αποκλειστικά και μόνο για τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος¹¹.

¹¹ Βλέπε περισσότερα [35565 ΕΞ 16-03-2022 Δαπάνες με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής \(taxheaven.gr\)](https://www.taxheaven.gr/35565-ΕΞ-16-03-2022-Δαπάνες-με-ηλεκτρονικά-μέσα-πληρωμής)

2. Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα

Ο νομοθέτης εντάσει σε αυτήν την κατηγορία εισοδημάτων τα έσοδα από εμπορική, βιομηχανική και γεωργική δραστηριότητα και επιλέγον και την οικονομική δραστηριότητα των ελεύθερων επαγγελματιών. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Ν.4172/2013 το κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα θεωρείται το σύνολο των εσόδων από τις επιχειρηματικές συναλλαγές μετά την αφαίρεση των επιχειρηματικών δαπανών, των αποσβέσεων και των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις. Το κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα προσδιορίζεται για κάθε φορολογικό έτος με βάση το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης, ο οποίος συντάσσεται σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα που προβλέπονται στην ελληνική νομοθεσία.

Από το 2017 τα εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται με την ίδια κλίμακα που φορολογούνται τα εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις (παράγραφο 1 του άρθρου 15), με τη διαφορά όμως ότι σ' αυτή την κατηγορία εισοδημάτων δεν εφαρμόζονται οι μειώσεις του άρθρου 16. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί το εισόδημα από αγροτική επιχείρηση το οποίο φορολογείται με την κλίμακα των μισθών και των συντάξεων και εφαρμόζεται σ' αυτό η μείωση φόρου που ισχύει για τα εισοδήματα.

Ο νομοθέτης προσδιορίζει ως εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα τα έσοδα από την παραγωγή γεωργικών, κτηνοτροφικών, δασοκομικών, υλοτομικών και αλιευτικών προϊόντων. Οι αγροτικές αποζημιώσεις στο σύνολο τους δεν περιλαμβάνονται στον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Στην ειδική περίπτωση που αποκτάται εισόδημα από μισθούς και συντάξεις μαζί με εισόδημα ατομικής αγροτικής επιχείρησης, η μείωση φόρου υπολογίζεται μία φορά για το σύνολο των εισοδημάτων. Όμως, εάν το εισόδημα από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα υπάγεται στην ασφάλιση του ΟΓΑ, τότε υπολογίζεται η μείωση του φόρου που προβλέπεται στο άρθρο 16 μόνον στο εισόδημα που αποκτάται από την αγροτική δραστηριότητα.¹²

---

¹² Βλέπε περισσότερα [Άρθρο 21: Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα | Υπουργείο Οικονομικών \(opengov.gr\)](http://opengov.gr)

3. Εισόδημα απο Κεφάλαιο

Το άρθρο 35 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος ρυθμίζει ζητήματα που αφορούν τα εισοδήματα απο κεφάλαιο. Το εισόδημα από κεφάλαιο περιλαμβάνει το εισόδημα που αποκτά ένα φυσικό πρόσωπο και προκύπτει στο φορολογικό έτος σε μετρητά ή σε είδος, με τη μορφή μερισμάτων, τόκων, δικαιωμάτων, καθώς και το εισόδημα από ακίνητη περιουσία. Η κάθε μια πηγή εισοδήματος αναλυτικότερα παρουσιάζεται απο το 36 μέχρι το 40.

Αναλυτικότερα, ο νομοθέτης στο άρθρο 36, όριζει ως μερίσμα το εισόδημα που αποκτά ένα φυσικό πρόσωπο από ιδρυτικούς τίτλους, μετοχές ή άλλα δικαιώματα συμμετοχής σε κέρδη τα οποία δεν αποτελούν απαιτήσεις από οφειλές καθώς και το εισόδημα από άλλα εταιρικά δικαιώματα στα οποία περιλαμβάνονται τα μερίδια, οι μερίδες συμπεριλαμβανομένων των προμερισμάτων και μαθηματικών αποθεματικών, οι συμμετοχές σε κέρδη προσωπικών επιχειρήσεων, οι διανομές των κερδών από κάθε ποσό.

Το άρθρο 37 παρ. 1 του Ν. 4172/2013 περιγράφει την έννοια του τόκου. Ο όρος «τόκος» σημαίνει το εισόδημα που προκύπτει από απαιτήσεις κάθε είδους, είτε εξασφαλίζονται με υποθήκη είτε όχι, και είτε παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη του οφειλέτη είτε όχι, και ιδιαίτερα εισόδημα από καταθέσεις, κρατικά χρεόγραφα, τίτλους και ομολογίες, με ή χωρίς ασφάλεια, και κάθε είδους δανειακή σχέση, συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων ωφελημάτων (premiums), των συμφωνιών επαναγοράς (repos/ reverserepos) και ανταμοιβών τα οποία απορρέουν από τίτλους, ομολογίες ή χρεόγραφα.

Το άρθρο 38 παρ. 1 του Ν4172/2013 ορίζει ως εισόδημα απο δικαιώματα, το εισόδημα που αποκτάται ως αντάλλαγμα για τη χρήση ή το δικαίωμα χρήσης, των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί λογοτεχνικού, καλλιτεχνικού ή επιστημονικού έργου, συμπεριλαμβανομένων των κινηματογραφικών και τηλεοπτικών ταινιών, μαγνητοταινιών για ραδιοφωνικές εκπομπές και αναπαραγωγής βιντεοκασετών, λογισμικού για εμπορική εκμετάλλευση ή προσωπική χρήση, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, εμπορικών σημάτων, προνομίων, σχεδίων ή υποδειγμάτων, σχεδιαγραμμάτων, απόρρητων χημικών τύπων ή μεθόδων κατεργασίας ή σε αντάλλαγμα πληροφοριών που αφορούν βιομηχανική, εμπορική ή επιστημονική πείρα, οι πληρωμές για τη

χρήση βιομηχανικού, εμπορικού ή επιστημονικού εξοπλισμού, για τη χρήση τεχνικών μεθόδων παραγωγής, τεχνικής ή τεχνολογικής βοήθειας, τεχνογνωσίας (knowhow, αποτελεσμάτων ερευνών, αναδημοσίευσης άρθρων και μελετών, καθώς και οι πληρωμές για συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχονται ηλεκτρονικά μέσω δικτύων πληροφορικής σε βάση δεδομένων επίλυσης προβλημάτων, την ηλεκτρονική λήψη (downloading) λογισμικού ηλεκτρονικού υπολογιστή, ακόμα και στην περίπτωση που τα εν λόγω προϊόντα αποκτώνται για προσωπική ή επαγγελματική χρήση του αγοραστή, την εκμίσθωση βιομηχανικού, εμπορικού ή επιστημονικού εξοπλισμού και εμπορευματοκιβωτίων και λοιπών συναφών δικαιωμάτων.

Τέλος, στο άρθρο 39, ο νομοθέτης ορίζει ως «εισόδημα από ακίνητη περιουσία» το εισόδημα, σε χρήμα ή σε είδος, που προκύπτει από την εκμίσθωση ή την ιδιοχρησιμοποίηση ή τη δωρεάν παραχώρηση χρήσης γης και ακινήτων. Ειδικότερα το εισόδημα αυτό προκύπτει από:

α) Εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης γης ή ακινήτων συμπεριλαμβανομένων των κτιρίων, κατασκευών και κάθε είδους εγκαταστάσεων και εξοπλισμού τους.

β) Εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης μεταλλείων, λατομείων, δασικών και αγροτικών εκτάσεων στις οποίες περιλαμβάνονται λιβάδια, καλλιεργήσιμες γαίες, βοσκήσιμες γαίες, καθώς και κάθε είδους κατασκευές ή εγκαταστάσεις που είναι στην επιφάνεια του εδάφους ή κάτω από αυτή, όπως τα ιχθυοτροφεία, οι λίμνες, οι δεξαμενές, οι πηγές και τα φρέατα.

γ) Εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης από την παραχώρηση χώρου για την τοποθέτηση κάθε είδους διαφημιστικών επιγραφών.

δ) Εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης κοινόχρηστων χώρων σε ακίνητα.

Το εισόδημα από κεφάλαιο φορολογείται αυτοτελώς αλλά με διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές σε κάθε περίπτωση. Το άρθρο 40 του Ν. 4172/2013 αναφέρει τους φορολογικούς συντελεστές για κάθε κατηγορία. Ειδικότερα, η παράγραφος 1 του ίδιου άρθρου αναφέρει ότι τα μερίσματα φορολογούνται με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%), η παράγραφος 2 ότι οι τόκοι φορολογούνται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%), η παράγραφος 3 ότι τα δικαιώματα φορολογούνται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) και το εισόδημα από ακίνητη περιουσία φορολογείται σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος.

Εισόδημα από Κεφάλαιο	Συντελεστής %
Τόκοι	15%
Μερίσματα	5%
Δικαιώματα	20%

Πίνακας 3: Φορολογικοί Συντελεστές από Εισόδημα από Κεφάλαιο 2020

Εισόδημα από ακίνητη περιουσία(€)	Συντελεστής %
0-12.000	15%
12.001-35.000	35%
35.001-	45%

Πίνακας 4: Φορολογικοί Συντελεστές από Εισόδημα από Ακίνητη Περιουσία 2020

4. Εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου

Τα εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου αναλύεται από τα άρθρα 41-43 του νόμου 4172/2013. Σύμφωνα με τον ΚΦΕ, εισόδημα δημιουργείται για τα φυσικά πρόσωπα από την υπεραξία που προκύπτει από πράξεις μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας ή/και άλλων τίτλων, όπως μετοχές, κρατικά ομόλογα, έντοκα γραμμάτια και χρηματοοικονομικά παράγωγα με επαχθή αιτία, εφόσον οι συναλλαγές αυτές δεν συνιστούν επιχειρηματική δραστηριότητα.

Ως υπεραξία νοείται η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης που κατέβαλε ο φορολογούμενος και της τιμής πώλησης ή της αξίας του ανταλλάγματος που καταβάλλεται σε αυτόν. Η υπεραξία των ακινήτων υπολογίζεται μετά από αποπληθωρισμό της τιμής πώλησης και απομείωσής της με βάση συντελεστή που αποτελεί φθίνουσα συνάρτηση των ετών διακράτησης του ακινήτου.

Υπεραξία μέχρι του ποσού των €25.000 απαλλάσσεται από τον φόρο, εφόσον ο φορολογούμενος έχει διακρατήσει το ακίνητο για 5 χρόνια και δεν έχει πραγματοποιήσει το συγκεκριμένο διάστημα άλλη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας. Σε περίπτωση κατά την οποία ο προσδιορισμός της υπεραξίας καταλήγει σε αρνητικό ποσό, η εν λόγω ζημία μεταφέρεται για τα επόμενα πέντε (5) έτη και συμψηφίζεται μόνο με μελλοντικά κέρδη υπεραξίας. Το εισόδημα που

δε δημιουργείται από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου φορολογείται με συντελεστή 15% (άρθρο 43 του Ν.4172/13).¹³

2.2.1 Φοροαπαλλαγές – Μειώσεις Φόρου

Το έτος 2010 εκδόθηκε ο νόμος 3842/2010, και κάποιοι βοηθητικοί προς αυτών νόμοι, ο οποίος αποτέλεσε θεμελιώδη αλλαγή για το φορολογικό σύστημα που ίσχυε έως τότε. Εισήχθηκε ένα νέο φορολογικό καθεστώς που ως στόχο είχε την μείωση των ευκαιριών φοροαποφυγής. Ανάμεσα στις πολλές αλλαγές που θεσπίστηκαν, ο νόμος 3842/2010 προέβλεπε και την κατάργηση αρκετών φοροαπαλλαγών που ίσχυαν έως τότε.

Κάποιες από τις βασικότερες νομοθετικές ρυθμίσεις σχετικά του Ν. 3842/2010 ήταν :

- Η εισαγωγή προοδευτικής φορολογικής κλίμακας χωρίς διακρίσεις ως προς την πηγή προέλευσης των εισοδημάτων, κοινή για μισθωτούς, συνταξιούχους και ελεύθερους επαγγελματίες με περισσότερα κλιμάκια για την δικαιότερη κατανομή του φορολογικού βάρους. Με την νέα κλίμακα υπάρχει μετατόπιση του φορολογικού βάρους από τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα στα υψηλά. Συγκεκριμένα υπάρχει φοροελάφρυνση σε εισοδήματα μέχρι 40.000 (άρθρο 1 ν.3842/2010).
- Η κατάργηση απαλλαγών, εξαιρέσεων και του ειδικού τρόπου φορολόγησης των εισοδημάτων των βουλευτών, δικαστικών λειτουργών, εφοριακών και αιρετών οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης (άρθρο 5 ν. 3842/2010).
- Η επαναφορά του φόρου κληρονομίας, για να αποφεύγεται η απαλλαγή από τον φόρο κληρονομίας των κληρονόμων μεγάλης ακίνητης περιουσίας (ν. 3815/2010) .
- Η κατάργηση απαλλαγών από τον φόρο εισοδήματος όλων των νομικών προσώπων κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα εκτός αυτών που προβλέπονται από αναπτυξιακούς νόμους για την πραγματοποίηση επενδύσεων ή από διμερείς συμφωνίες για την αποφυγή διπλής φορολογίας.

---

¹³ Κατσαντώνη, Α. (2019), «Το Ελληνικό Φορολογικό Σύστημα και η σύγκρισή του με συστήματα άλλων Ευρωπαϊκών Χωρών», Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής

- Η κατάργηση την απαλλαγής από τον φόρο μεταβίβασης πρώτης κατοικίας με έκταση έως 200τ.μ, ανεξάρτητα από την αξία της και θέσπιση απαλλαγής στη βάση την αντικειμενική αξία του ακινήτου μέχρι 200.000ευρώ για τον άγαμο, 250.000ευρώ για τον έγγαμο. Πάνω από την αξία αυτή εφαρμόζεται προοδευτική φορολογική κλίμακα (άρθρο 29 ν. 3842/2010).

Όπως γίνεται κατανοητό με βάσει τα παραπάνω το 2010 συνέβησαν σημαντικές νομοθετικές αλλαγές στην φορολογική πολιτική που στόχο είχαν να εκλείψουν οι περιπτώσεις φοροαποφυγής που παρατηρούνταν έως τότε και να θεσπιστεί ένα δικαιότερο φορολογικό σύστημα.

2.2.2 Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης

Η εισφορά αλληλεγγύης επιβλήθηκε για πρώτη φορά το 2011 με το άρθρο 29 του νόμου 3986/2011. Αρχικά ήταν προσωρινή και αφορούσε στις χρήσεις 2010–2014 (Ν.4334/2015), στη συνέχεια επεκτάθηκε στα εισοδήματα του 2015 (Ν.4387/2016) και τελικά, ενσωματώθηκε στον ΚΦΕ.¹⁴ Επιβάλεται σε εισοδήματα που προκύπτουν από μισθωτή εργασία και συντάξεις, από επιχειρηματική δραστηριότητα, από κεφάλαιο, από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου είτε αυτό είναι φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο, πραγματικό ή τεκμαρτό και εφόσον αυτό υπερβαίνει τις δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ. Πρέπει να σημειωθεί ότι από την επιβολή της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης εξαιρούνται, για όλα τους τα εισοδήματα, οι ανάπηροι με ποσοστό αναπηρίας από 80% και άνω καθώς οι ολικώς τυφλοί. αναπηρίας από 80% και άνω καθώς οι ολικώς τυφλοί. Επίσης, εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής ειδικής εισφοράς οι μακροχρόνια άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, καθώς και όσοι λαμβάνουν επίδομα ανεργίας από τον εν λόγω οργανισμό, εφόσον κατά το έτος της βεβαίωσης δεν έχουν πραγματικά εισοδήματα.¹⁵ Παρακάτω ακολουθεί ο πίνακας με τους συντελεστές της εισφοράς αλληλεγγύης ανάλογα το κλιμάκιο του εισοδήματος.

---

¹⁴ Taxheaven: <https://www.taxheaven.gr/news/39351/h-eidikh-eisfora-allhleggyhs-eea-meros-prwto>

¹⁵ [Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης \(Ε.Ε.Α.\) \(Μέρος πρώτο\) \(taxheaven.gr\)](#)

Εισόδημα σε ευρώ	Συντελεστής %
12000	0%
20000	2,2%
30000	5%
40000	6,5%
65000	7,5%
220000	9%
Πάνω 220000	10%

Πίνακας 5: Κλίμακας υπολογισμού Εισφοράς Αλληλεγγύης

Ωστόσο, για το έτος 2021 αποφασίστηκε με τον νόμο 4738/2020 που αφορά τη « Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας», η απαλλαγή από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης. Αναλυτικότερα προβλέπεται ότι :

(α) Για το φορολογικό έτος 2021 απαλλάσσονται τα εισοδήματα από μισθωτή εργασία στον ιδιωτικό τομέα. Συνεπώς, από 1/1/2021 και έως 31/12/2021 δεν θα διενεργείται από τους εργοδότες παρακράτηση ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στις αποδοχές των εργαζομένων τους. Φαίνεται ότι στην ανωτέρω απαλλαγή εμπίπτει και το ασφάλισμα που καταβάλλεται από τις ασφαλιστικές εταιρείες, εφάπαξ ή με τη μορφή περιοδικής παροχής, στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων (που παρέχουν στο προσωπικό τους εταιρείες του ιδιωτικού τομέα), δεδομένου ότι και το εισόδημα αυτό χαρακτηρίζεται ρητά από τον κώδικα φορολογίας εισοδήματος ως εισόδημα από μισθωτή εργασία.

Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι στην ανωτέρω απαλλαγή από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης δεν εμπίπτουν τα εισοδήματα από μισθωτή εργασία στον δημόσιο τομέα, αλλά ούτε και οι συντάξεις.

(β) Ως προς τις λοιπές πηγές εισοδήματος, η απαλλαγή από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης θα ισχύσει για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2020, τα οποία θα δηλωθούν με τη φορολογική δήλωση που θα υποβληθεί εντός του 2021. Η απαλλαγή αφορά όλα τα λοιπά εισοδήματα από κεφάλαιο, δηλαδή μερίσματα, τόκους, δικαιώματα και έσοδα ακίνητη περιουσία

καθώς και εισοδήματα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, ήτοι από πώληση μετοχών εταιρικών μεριδίων κ.λπ¹⁶

Τα πιο πρόσφατα δεδομένα κάνουν λόγο για κατάργηση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης από 01-01-2023, γεγονός που θα επιφέρει αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των πολιτών.

Συγκεκριμένα, με διάταξη του νόμου 4972/2022 καταργείται η ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του νόμου 4172/2013, για όλα τα εισοδήματα που αποκτώνται από την 1.1.2023 και εφεξής, ενώ για το έτος 2022 θα ισχύουν οι ίδιες απαλλαγές που ίσχυσαν και για το έτος 2021.¹⁷

2.3 Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων

2.3.1 Βασικές έννοιες

Ο νομοθέτης στο άρθρο 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ), αναφέρει πέρα από τα φυσικά πρόσωπα και τα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες.

Νομικό πρόσωπο με βάση το άρθρο 61 του Αστικού Κώδικα είναι η ένωση προσώπων ή σύνολο περιουσίας που επιδιώκει ή εξυπηρετεί ορισμένο σκοπό και έχει αναχθεί από το δίκαιο σε υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, έχει αποκτήσει δηλαδή νομική προσωπικότητα. Στο νομικό πρόσωπο λοιπόν, περιλαμβάνονται κάθε επιχείρηση ή εταιρεία με νομική προσωπικότητα ή ένωση επιχειρήσεων ή εταιρειών με νομική προσωπικότητα.

Ως νομική οντότητα, ορίζεται κάθε μάρφωμα εταιρικής ή μη οργάνωσης και κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, που δεν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως ιδίως συνεταιρισμός, οργανισμός, υπεράκτια ή εξωχώρια εταιρεία, κάθε μορφής εταιρεία ιδιωτικών επενδύσεων, κάθε μορφής καταπίστευμα ή εμπίστευμα ή οποιοδήποτε μάρφωμα παρόμοιας φύσης.

---

¹⁶ <https://www.kathimerini.gr/economy/local/561138538/apallagi-apo-tin-eidiki-eisfora-allileggyis-gia-ena-etos>

¹⁷ [Εισφορά αλληλεγγύης: Η τροπολογία για την πλήρη κατάργησή της από το 2023 - Τι θα ισχύσει για το 2022 \(taxheaven.gr\)](https://www.taxheaven.gr/εισφορά-αλληλεγγύης-η-τροπολογία-για-την-πλήρη-κατάργησή-της-από-το-2023-τι-θα-ισχύσει-για-το-2022)

Με βάση τους δύο ορισμούς συνάγεται το συμπέρασμα ότι στην έννοια της νομικής οντότητας περιλαμβάνονται και τα νομικά πρόσωπα, όμως ένα νομικό πρόσωπο δεν σημαίνει ότι εμπίπτει στην έννοια της νομικής οντότητας.¹⁸

Τα νομικά πρόσωπα με βάση τον τρόπο ίδρυσης και τον σκοπό για τον οποίο ιδρύονται και επιδιώκουν διακρίνονται σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου.

Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου αποτελούν τα πρόσωπα των οποίων ο σκοπός αφορά την εξυπηρέτηση και την επιτέλεση κάποιας κρατικής λειτουργίας ή υπηρεσίας. Πρότυπο Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου είναι (κατά λειτουργία) η ίδια η Πολιτεία (το Κράτος). Άλλα χαρακτηριστικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου είναι οι Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (δήμοι και περιφέρειες) η Εκκλησία της Ελλάδος, οι Κοινότητες, τα Πανεπιστήμια, τα Ιδρύματα Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Τα νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου όπως ήδη αναφέρθηκε, έχουν σκοπό να επιτελέσουν ορισμένη κρατική λειτουργία, ιδρύονται με πράξη της Πολιτείας και λειτουργούν κάτω από κανόνες Δημοσίου Δικαίου.

Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου είναι εκείνα που ιδρύονται από ιδιώτες και συνεπώς ακολουθούν τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου.¹⁹

Κυριότερες κατηγορίες Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου κατά το ελληνικό Αστικό Δίκαιο και Εμπορικό Δίκαιο είναι:

- Σωματεία (Σύλλογοι)
- Ιδρύματα
- Εταιρείες
- Συνεταιρισμοί

Επίσης μπορεί να χαρακτηριστούν ως νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού ή μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Ο χαρακτηρισμός μπορεί να περιλαμβάνεται στο καταστατικό όμως ελέγχεται από την αρμόδια ΔΟΥ. Τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα διαφέρουν μόνο στο

---

¹⁸ [Άρθρο 02: Ορισμοί | Υπουργείο Οικονομικών \(opengov.gr\)](#)

¹⁹ [Νομικό πρόσωπο - Βικιπαίδεια \(wikipedia.org\)](#)

γεγονός ότι δεν διανέμουν κέρδη, αλλά διαθέτουν τα οικονομικά πλεονάσματα για την εξυπηρέτηση του σκοπού τους.

2.3.2 Υποκείμενα του φόρου εισοδήματος

Σύμφωνα με άρθρο 45 του Ν. 4172/2013 , υποκείμενα του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων είναι :

- α) οι κεφαλαιουχικές εταιρείες που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή, β) οι προσωπικές εταιρείες που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή,
- γ) τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή και στα οποία περιλαμβάνονται και τα κάθε είδους σωματεία και ιδρύματα, με εξαίρεση μόνο τα κάθε είδους έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού τους, τα οποία δεν αποτελούν αντικείμενο φόρου,
- δ) συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών,
- ε) κοινωνίες αστικού δικαίου, αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς εφόσον ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα,
- στ) κοινοπραξίες,
- ζ) οι νομικές οντότητες που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κ.Φ.Ε. και δεν περιλαμβάνονται σε μια από τις προηγούμενες περιπτώσεις.

Στην περίπτωση των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που τηρούν απλογραφικά βιβλία εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις του άρθρου 47 του Νόμου.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι στον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων εντάσσονται που δεν είναι νομικά πρόσωπα, όπως είναι για παράδειγμα αλλοδαπές επιχειρήσεις που κατά το δίκαιο της χώρας τους δεν αποτελούν νομικά πρόσωπα. Σε αντίθεση με τον προϊσχύσαντα νόμο, πλέον στον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων υπόκεινται και οι προσωπικές ημεδαπές εταιρίες με νομική προσωπικότητα. Αυτές είναι η Ομόρρυθμη Εταιρία και η Ετερόρρυθμη Εταιρία.

Επιπλέον, σε αντίθεση με τον προϊσχύσαντα ΚΦΕ, ο νέος δεν προβλέπει ειδικό τρόπο φορολόγησης των τραπεζικών και ασφαλιστικών ανώνυμων εταιριών.

2.3.3 Προσδιορισμός Κερδών

Για να προκύψουν τα κέρδη, αφαιρούνται από τα έσοδα:

- Τα έξοδα που έχουν πραγματοποιηθεί προς το συμφέρον της επιχείρησης
- Οι δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας (με προϋποθέσεις, προσ αυξάνουν τα έξοδα κατά 30%).
- Οι αποσβέσεις
- Το Κόστος Πωληθέντων εμπορευμάτων ή προϊόντων (προηγείται αποτίμηση των εμπορευμάτων ή προϊόντων).
- Οι επισφαλείς απαιτήσεις (για να θεωρηθούν έξοδα, πρέπει να πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις).
- Οι ζημιές, οι οποίες μεταφέρονται για συμψηφισμό με τα κέρδη, για τα επόμενα 5 φορολογικά έτη.

2.3.4 Φορολογικός Συντελεστής

Παρακάτω ακολουθούν οι σχετικοί πίνακες με τους συντελεστές φορολόγησης νομικών προσώπων όπως διμορφώθηκαν το 2022.²⁰

---

²⁰ Read more at Taxheaven: <https://www.taxheaven.gr/news/62113/klimakes-forologias-2022>

Με τήρηση απλογραφικού λογιστικού συστήματος

Φορολογικό έτος 2022	Φορολογικός συντελεστής %
-Προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε., Ε.Ε.,)	22%
-Συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών	22%
-Κοινωνίες αστικού δικαίου, αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς	22%
-Κοινοπραξίες προσωπικών εταιρειών	22%
-Λοιπές κοινοπραξίες (στις οποίες δεν συμμετέχουν μόνο προσωπικές εταιρείες)	22%
-Λοιπές νομικές οντότητες που δεν συμπεριλαμβάνονται ανωτέρω	22%
-Μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, σωματεία και ιδρύματα	22%

Πίνακας 6 Κλίμακα για νομικά πρόσωπα με απλογραφικά βιβλία

Με τήρηση διπλογραφικού λογιστικού συστήματος

Φορολογικό έτος 2022	Φορολογικός συντελεστής %
-Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε.	22%
-Προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε., Ε.Ε.,)	22%
-Κοινωνίες αστικού δικαίου, αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς	22%
-Κοινοπραξίες προσωπικών εταιρειών	22%
-Λοιπές κοινοπραξίες (στις οποίες δεν συμμετέχουν μόνο προσωπικές εταιρείες)	22%
-Πιστωτικά ιδρύματα όπως ορίζονται στο σημείο 1 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, εφόσον έχουν ενταχθεί και για τα φορολογικά έτη που υπάγονται στις ειδικές διατάξεις του άρθρου 27Α	29%
-Αγροτικοί συνεταιρισμοί και νομικές οντότητες που αναγνωρίζονται από το Υπ. Αγρ. ανάπτυξης ως Ομάδες και Οργανώσεις παραγωγών του άρθρου 27 του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013	10%
-Λοιπές νομικές οντότητες που δεν συμπεριλαμβάνονται ανωτέρω	22%

Πίνακας 7 Κλίμακα για νομικά πρόσωπα με διπλογραφικά βιβλία

2.3.5 Παρακράτηση φόρου

Με τις διατάξεις του άρθρου 119 του ν. 4799/2021 τροποποιήθηκαν τα ποσοστά της προκαταβολής φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και νομικών προσώπων/νομικών οντοτήτων. Συγκεκριμένα, με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 119 τροποποιήθηκε το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 69 του Κ.Φ.Ε. και ειδικότερα, μειώνεται από εκατό τοις εκατό (100%) σε ποσοστό πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) η προκαταβολή του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων που προκύπτει από επιχειρηματική δραστηριότητα και βεβαιώνεται με βάση τη δήλωση που υποβάλλει ο φορολογούμενος και τους λοιπούς τίτλους βεβαίωσης που προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας. ε τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 119 του ν. 4799/2021 τροποποιήθηκε το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 71 του Κ.Φ.Ε. και ειδικότερα, μειώνεται από εκατό τοις εκατό (100%) σε ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) η προκαταβολή του φόρου εισοδήματος που βεβαιώνεται με βάση τη δήλωση που υποβάλλει το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα και τους λοιπούς τίτλους βεβαίωσης που προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας. Οι νέοι συντελεστές παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.²¹

	Φορολογικό έτος 2022
	Συντελεστής
Φυσικά πρόσωπα με επιχειρηματική δραστηριότητα	55%*
Νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες	80%
Τραπεζικές ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα	100%

Πίνακας 8 Παρακράτηση φόρου 2022

Σύμφωνα με το άρθρο 64 ν.4172/2013 του ΚΦΕ κάθε νομικό πρόσωπο υποχρεούται να παρακρατεί φόρο στις πληρωμές που πραγματοποιεί και αφορούν:

²¹ [κλίμακες φορολογίας 2022 \(taxheaven.gr\)](http://κλίμακες.φορολογίας.2022.(taxheaven.gr))

Είδος πληρωμής	Συντελεστής παρακράτησης
Τόκοι	15%
Μερίσματα	5%
Δικαιώματα και λοιπές πληρωμές	20%
Τεχνικές υπηρεσίες, αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλες αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες	20%
Τεχνικά Έργα	3%
Ασφάλισμα ομαδικών ασφαλιστηρίων - Περιοδικά καταβαλλόμενο	15%
Ασφάλισμα ομαδικών ασφαλιστηρίων με εφάπαξ καταβολή	10%,20%
Πωλήσεις σε φορείς γενικής κυβέρνησης (Δημόσιο κλπ)	1%,4%,8%

Πίνακας 9 Παρακράτηση φόρου ανάλογα με το είδος της πληρωμής

Σε περίπτωση κατά την οποία οι πληρωμές γίνονται σε φορολογικό κάτοικο αλλοδαπής, τότε οι συντελεστές παρακράτησης προβλέπονται από τις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, οι οποίες έχουν υπογραφεί μεταξύ της Ελλάδας και του κράτους στο οποίο έχει έδρα ο δικαιούχος της πληρωμής.

Ειδικός φόρος επί των ακινήτων

Με τις διατάξεις των άρθρων 15-17 του ν. 3091/2002, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, επιβάλλεται ειδικός ετήσιος φόρος με συντελεστή 15% επί της αξίας των ακινήτων που ανήκουν σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες του άρθρου 51Α του ΚΦΕ και βρίσκονται στην Ελλάδα.

Φορολογία κληρονομιών

Με τις διατάξεις του Κώδικα Διατάξεων φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών από Τυχερά Παίγνια, που κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του ν. 2961/2001, όπως ισχύουν, επιβάλλεται φόρος σε κάθε περιουσία που βρίσκεται στην Ελλάδα και στην κινητή περιουσία που βρίσκεται στην αλλοδαπή με την επιφύλαξη απαλλαγής σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2961/2001 και περιέρχεται σε ημεδαπούς ή αλλοδαπούς κατά κληρονομιά ή κληροδοσία. Ο φόρος είναι προοδευτικός και είναι συνάρτηση της αξίας της κληρονομικής μερίδας και της συγγενικής σχέσης του κληρονόμου προς τον κληρονομούμενο.

Για κληρονόμους που υπάγονται στην Α και Β' κατηγορία ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστές που κυμαίνονται από 1% έως 10% και από 5% έως 20% μετά την αφαίρεση αφορολόγητου ποσού 150.000 ευρώ και 30.000 ευρώ αντίστοιχα.

Για τους κληρονόμους που υπάγονται στην Γ' κατηγορία οι συντελεστές κυμαίνονται από 20% έως 40% και το αφορολόγητο ποσό είναι 6.000 ευρώ, ενώ προβλέπεται και αυτοτελής φορολόγηση 0,5% για τα πρόσωπα της παρ. 3 του άρθρου 25 του κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 Ιστορική αναδρομή του φορολογικού συστήματος της Αλβανίας

Ο κώδικας φορολόγησης φυσικών προσώπων της Αλβανίας σχεδιάστηκε επί Οθωμανικού καθεστώτος περίπου στο τέλος του 19ου αιώνα και τέθηκε σε ισχύ στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Μέχρι τότε η Δημοκρατία της Αλβανίας ήταν μια σοσιαλιστική-κομμουνιστική χώρα με ιδιαίτερα συγκεντρωτική και προγραμματισμένη οικονομία. Η δημιουργία των πρώτων επιχειρήσεων, μετά την πτώση του κομμουνιστικού κράτους, ήταν η αιτία εμφάνισης δομών φορολογικής διοίκησης. Έπειτα από διαπραγματεύσεις και συνεργασία με την Παγκόσμια Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), καταρτίστηκε και εγκρίθηκε το 1991 το

πρώτο φορολογικό πακέτο, ακολουθούμενο από μια πιο περιεκτική φορολογική νομοθεσία κατά το έτος 1992.

Ο νόμος και οι σχετικές διατάξεις για τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων στην Αλβανία έχουν υποστεί αρκετές μεταρρυθμίσεις τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Ένα από τα κριτήρια για την για ένταξη της Αλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ήταν και οι μεταρρυθμίσεις στο φορολογικό της πλαίσιο. Ως εκ τούτου, την περίοδο 2014 έως 2018 σημειώθηκαν σημαντικές φορολογικές αλλαγές για να συνάδουν με τις πρακτικές των χωρών της ΕΕ.

Σημαντικές αλλαγές υπέστη ο κώδικας του ΦΠΑ, 1η Ιανουαρίου 2015, ο οποίος έχει εναρμονιστεί με την αντίστοιχη οδηγία της ΕΕ 2006/112 / ΕΚ και έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στις κύριες αρχές και κανόνες Φ.Π.Α. στην Αλβανία. Επίσης, ένας νέος τελωνειακός κώδικας σχεδιάστηκε και διαρθρώθηκε σύμφωνα με τον τελωνειακό κώδικα της Ένωσης (UCC).

3.1.1 Βασικές έννοιες Αλβανικού Κώδικα Φορολογίας

Ο κώδικας Ντ. 8438/1998 αναφέρεται στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων και αναγράφει στα πρώτα του άρθρα βασικές έννοιες που είναι απαραίτητες για την κατανόηση του κώδικα και των σχετικών παραγράφων. Η φορολογική περίοδος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου κάθε ημερολογιακού έτους. Οι μόνιμοι κάτοικοι στην Αλβανία υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος, κατά τη διάρκεια της φορολογικής περιόδου, για όλες τις πηγές εισοδήματός τους, εντός και εκτός αλβανικής επικράτειας. Μόνιμοι κάτοικοι θεωρούνται και όσοι διαμένουν στη χώρα για διάστημα, συνεχές ή περιοδικό, μεγαλύτερο των 183 ημερών εντός μιας φορολογικής περιόδου. Οι μη μόνιμοι κάτοικοι υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων μόνο για τα εισοδήματα που δημιουργήθηκαν εντός της αλβανικής επικράτειας. Ενδεικτικά, στο φορολογητέο εισόδημα φυσικών προσώπων περιλαμβάνονται: μισθοί, μερίσματα, τόκοι τραπεζικών καταθέσεων, πνευματικά δικαιώματα, ενοίκια, υπεραξίες (πχ. από πώληση μετοχών) κ.ά. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων παρακρατείται και αποδίδεται στο κράτος από την πηγή. Υποχρέωση υποβολής ετήσιας φορολογικής δήλωσης, μέχρι τις 30 Απριλίου του επόμενου έτους, έχουν τα φυσικά πρόσωπα των οποίων το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα, από όλες τις πηγές εισοδήματος, υπερβαίνει το ποσό των 2 εκατ. lek (περίπου €14.285). Αν υπάρχει χρεωστικό υπόλοιπο, αυτό καταβάλλεται την ίδια ημέρα. Αν υπάρχει πιστωτικό υπόλοιπο (επιστροφή φόρου), τότε το

αντίστοιχο ποσό είτε καταβάλλεται στο φορολογούμενο, είτε συμψηφίζεται με τις οφειλές του επόμενου έτους.

Παρακάτω ακολουθεί η ανάλυση των εννοιών αυτών με την σειρά που καταγράφονται στον κώδικα φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων της Αλβανίας.²²

❖ Φορολογική κατοικία και Φορολογικό έτος

Το φορολογικό έτος τόσο για τα φυσικά όσο και τα νομικά πρόσωπα της χώρας ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 8438/1998 (ALB) σε 1η Ιανουαρίου με 31η Δεκεμβρίου κάθε ημερολογιακού έτους. Ενώ, το άρθρο 3 του Ν. 8438/1998 (ALB) θεωρεί ως φορολογικούς κατοίκους στην Αλβανία τα ακόλουθα πρόσωπα:

α) Άτομα που έχουν μόνιμη κατοικία, οικογένεια ή ζωτικά συμφέροντα στην Αλβανία.

β) Αλβανούς πολίτες που υπηρετούν σε προξενική, διπλωματική ή παρόμοια θέση εκτός Αλβανίας.

γ) Άτομα που διαμένουν στην Αλβανία διαδοχικά ή μη διαδοχικά για τουλάχιστον 183 ημέρες κατά τη διάρκεια ενός φορολογικού έτους, ανεξάρτητα από την εθνικότητα ή τη χώρα στην οποία έχουν ζωτικά συμφέροντα. Ο υπολογισμός της περιόδου παραμονής στην Αλβανία περιλαμβάνει όλες τις ημέρες φυσικής παρουσίας, συμπεριλαμβανομένων των αργιών.

Οι φορολογούμενοι με φορολογική κατοικία στην Αλβανία υπόκεινται σε φόρο επί του παγκόσμιου εισοδήματός τους. Οι μη φορολογικοί κάτοικοι υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος επί των εισοδημάτων που προέρχονται μόνο από πηγές της Αλβανίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν. 8438/1998 (ALB), ο φόρος εισοδήματος Φ.Π. υπολογίζεται επί του εισοδήματος που αποκτούν (όχι από επιχειρηματική δραστηριότητα).

❖ Υποκείμενο του φόρου

1. Οι ημεδαποί κάτοικοι υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων κατά τη διάρκεια της φορολογικής περιόδου για όλες τις πηγές εισοδήματος.

---

²² DREJTORIA E PERGJITHSHME E TATIMEVE – LEGJISLACIONI TATIMOR
2014 Ligji Nr. 8438, datë 28.12.1998

2. Οι κάτοικοι αλλοδαπής υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος κατά τη διάρκεια της φορολογικής περιόδου για το εισόδημα από πηγές που βρίσκονται σε έδαφος της Δημοκρατίας της Αλβανίας.

❖ **Φορολογητέο εισόδημα**

Το άρθρο 8 του Ν.8438/1998 (ALB) ορίζει τις παρακάτω βασικές κατηγορίες φορολογητέου εισοδήματος:

α) Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και άλλες αμοιβές από τρέχουσα απασχόληση

Οι μισθωτοί υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος επί των αποδοχών και των επιπλέον παροχών που εισπράττονται από τη τρέχουσα απασχόληση. Το εισόδημα από μισθωτές και λοιπές αμοιβές μπορεί να περιλαμβάνει μηνιαίους μισθούς, ωρομίσθια, επιδόματα, bonus και άλλες αμοιβές ή παροχές που παρέχονται σε δημόσιο αξίωμα ή σε ιδιωτική απασχόληση. Επιπρόσθετα, στην κατηγορία «λοιπες αμοιβές» ενσωματώνονται και οι τυχόν αμοιβές σε μέλη διοικητικού συμβουλίου εταιρειών για έξοδα παράστασης επί αποφάσεων της εταιρείας. Οι τελευταίες αμοιβές φορολογούνται ως άθροισμα των ανωτέρω βάσει της κλίμακας φορολογίας Φ.Π.όταν πραγματοποιούνται υπερ της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εργοδότη, ενώ στη περίπτωση που δεν αποτελούν άμεσο μέρος της μισθωτής εργασίας φορολογούνται διακριτά επί σταθερού συντελεστή 15% (όπως το εισόδημα από συμμετοχή σε διοικητικό συμβούλιο τρίτης εταιρείας).

β) Εισόδημα από μερίσματα

Τα μερίσματα που εισπράττουν μέτοχοι Φ.Π. ή εταίροι σε εμπορικές εταιρείες υπόκεινται σε φόρο. Επιπρόσθετα, ως μερίσματα θεωρούνται και τα εισπραχθέντα ποσά από μειώσεις του συνόλου των μεριδίων συμμετοχής ή των αποσύρσεων κεφαλαίων από εταίρους ή ιδιοκτήτες και φορολογούνται έως το βαθμό που αυτά δεν επηρεάζουν το αρχικό καταβληθέν κεφάλαιο της εταιρείας, από εισφορές σε χρήμα ή σε είδος και φορολογείται με συντελεστή 8%.

γ) Έσοδα από τόκους

Περιλαμβάνονται τόκοι τραπεζών και τόκοι από τίτλους, εκτός από τους τόκους που προέρχονται από κρατικά έντοκα γραμμάτια ή άλλους τίτλους που εκδόθηκαν πριν από το Ν. 8438/1998 (ALB) «Περί Φορολογίας Εισοδήματος» όπως τροποποιήθηκε και τέθηκε σε ισχύ το 1999. Τα έσοδα απο τόκους φορολογούνται με συντελεστή 15%.

δ) Εισόδημα που προέρχεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας θεωρούνται έσοδα προς φορολόγηση και προκύπτουν από τη χρήση ή το δικαίωμα χρήσης λογοτεχνικών, καλλιτεχνικών ή επιστημονικών έργων, συμπεριλαμβανομένων ταινιών, ραδιοφωνικών αρχείων, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, εμπορικών σημάτων, σκαριφημάτων ή μοντέλων, σχεδίων, μυστικών τύπων, τεχνολογικών διαδικασιών και βιομηχανικών, εμπορικών ή επιστημονικών πληροφοριών φορολογούνται με 15%.

ε) Έσοδα από ακίνητη περιουσία και χρησιδάνειο

Το φορολογητέο εισόδημα από ενοίκια (μισθώσεις ακινήτων) και χρησιδανείων περιλαμβάνει κάθε μορφή αποζημίωσης σε χρήμα ή σε είδος που ένα άτομο αποκτά από τη μίσθωση ακινήτων και το δανεισμό προς χρήση αντικειμένων και φορολογείται με συντελεστή 15%.

στ) Έσοδα από τη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας

Το εισόδημα από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας φορολογείται με συντελεστή 15% και πληρώνεται από τον κάτοχο της περιουσίας, ο οποίος λάμβανει το εισόδημα από την μεταβίβαση. Ο φόρος καταβάλλεται με την αίτηση εγγραφής της μεταβίβασης.

ζ) Εισόδημα από τυχερά παιχνίδια

Τα εισοδήματα από τυχαία παιχνίδια ή από καζίνο φορολογούνται με συντελεστή 15%

η) Εισόδημα από μεταβίβαση τίτλων

3.1.2 Εισοδήματα που απαλλάσσονται του φόρου

Τα εισοδήματα που εξαιρούνται από το φόρο εισοδήματος είναι:

- α) Εισόδημα που προέρχεται από το υποχρεωτικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και η οικονομική ενίσχυση για άτομα χωρίς εισόδημα ή χαμηλό εισόδημα
- β) Υποτροφίες μαθητών και φοιτητών
- γ) Αποζημιώσεις που εισπράττονται σε περιπτώσεις ασθένειας, ατυχήματος.
- δ) Έσοδα που εισπράχθηκαν, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων από μετρητά ή σε είδος, από ιδιοκτήτες σε αντάλλαγμα απαλλοτριώσεων που πραγματοποίησε το κράτος για δημόσιο συμφέρον
- ε) Εισόδημα εξαιρούμενο βάσει διεθνών συμφωνιών που κυρώθηκαν από τη Συνέλευση της Αλβανίας.
- στ) Εισόδημα που προέκυψε ως αποτέλεσμα οικονομικής αποζημίωσης σε πρώην πολιτικούς κρατούμενους
- ζ) Εισφορές του εργοδότη για την ασφάλιση ζωής και υγείας των εργαζομένων
- η) Αποζημιώσεις που λαμβάνονται μέσω δικαστικών αποφάσεων, καθώς και αποζημίωση για δικαστικά έξοδα.
- θ) Εισοδήματα από κρατικούς θεσμούς ως υποτροφίες και επιβραβεύσεις
- ι) Εισόδημα από μεταβίβαση ιδιοκτησίας γεωργικής γης από αγρότη σε ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί γεωργική δραστηριότητα
- ια) Εισφορές κάθε μέλους ενός ιδιωτικού προγράμματος συντάξιοδότησης στο βαθμό που καθορίζεται από το νόμο περί εθελοντικών συνταξιοδοτικών ταμείων
- ιβ) Εισόδημα από τυχόν υπεραποδόσεις ασφαλιστικών επενδύσεων στα πλαίσια ιδιωτικού ασφαλιστικού προγράμματος με επενδυτική επιλογή

3.1.3 Εκπιπόμενες Δαπάνες

Οι φορολογούμενοι που δεν είναι υπόχρεοι στην υποβολή ετήσιας δήλωσης εισοδήματος αλλά υποβάλουν τη δήλωση οικειοθελώς, έχοντας συνολικό εισόδημα έως ALL 1.050.000,00 (€

8.505,00), επειδή δικαιούνται να εκπέσουν τις δαπάνες τους από το φορολογητέο τους εισόδημα, έχουν δυνατότητα έκπτωσης των παρακάτω δαπανών:

α) το ύψος των τραπεζικών τόκων για δάνειο που χορηγήθηκε για δίδακτρα εκπαιδευτικού χαρακτήρα, για τον ίδιο ή για τα τέκνα και τα εξαρτώμενα πρόσωπα,

β) Έξοδα για φάρμακα, του φορολογούμενου ή των τέκνων του και των εξαρτημένων προσώπων, για το μη καταβληθέν τμήμα της υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας, το οποίο ορίζεται σε ALL 8.532,00 (€ 69,11) για κάθε μέλος ενός νοικοκυριού και δεν δύναται να ξεπεράσει συνολικά το ποσό των ALL 32.000,00 (€ 259,20) ετησίως.

Οι κάτοικοι αλλοδαπής δεν έχουν δικαίωμα να επωφεληθούν των εκπιπόμενων δαπανών που προβλέπονται.

3.2 Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων Αλβανίας

Η αλβανική πολιτική για το φόρο εισοδήματος των φυσικών προσώπων ενοποιήθηκε με το Ν.7786/1994 (ALB) σύμφωνα με τον οποίο κάθε πρόσωπο, ημεδαπός ή αλλοδαπός που αποκτά εισόδημα υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων. Ο νόμος αυτός επικεντρώθηκε κυρίως στους αλλοδαπούς επαγγελματίες με υψηλά εισοδήματα που ασκούν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα στην Αλβανία, καθώς λίγοι Αλβανοί πολίτες είχαν αναλόγου μεγέθους εισοδήματα τα οποία θα ξεπερνούσαν το όριο των ALL 10.001,00 (€ 81,00) σε μηνιαία βάση. Ο συγκεκριμένος νόμος καθόριζε μια προοδευτική φορολογία για τα φυσικά πρόσωπα και ήταν ένα σημαντικό βήμα προς ένα τυποποιημένο, επιστημονικό και ορθολογικό σύστημα φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων.²³

Η δεύτερη φάση της μετάβασης συνοδεύτηκε από τον εκσυγχρονισμό της υφιστάμενης φορολογικής νομοθεσίας και τις προσπάθειες εκσυγχρονισμού του φορολογικού συστήματος. Στο πλαίσιο της φορολογικής μεταρρύθμισης αναθεωρήθηκε ο προαναφερόμενος νόμος φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και αντικαταστάθηκε από τον Ν. 8438/1998. Ο νόμος αυτός

---

²³ [View of Personal Income Tax Policy Analysis: Albania vs. United States \(econjournals.com\)](http://www.econjournals.com)

θέσπισε επίσης ορισμένες εξαιρέσεις όσον αφορά τη φορολογία των επιχειρήσεων, τις παραβάσεις και τις αντίστοιχες κυρώσεις.²⁴

Στο άρθρο 10 του νόμου Ν. 8438/1998 περιγράφεται η διαδικασία για την συλλογή του φόρου. Το φορολογητέο εισόδημα ενός φυσικού προσώπου προσδιορίζεται από τη διαφορά μεταξύ του συνολικού ακαθάριστου εισοδήματος και των εκπεστέων δαπαών. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στο ακαθάριστο εισόδημα, δεν περιλαμβάνεται το εισόδημα από μισθωτή εργασία, διότι το εν λόγω έχει φορολογηθεί στη πηγή μέσω παρακράτησης φόρου και απόδοσής του από τον εργοδότη κάθε μήνα.

Αναλυτικά το άρθρο 10 αναφέρει ότι, κάθε εργοδότης ο οποίος πληρώνει έναν μισθό όπως προβλέπεται στο άρθρο 8 του ίδιου κώδικα, κρατάει τον φόρο απο τον ανάλογο μισθό. Σύμφωνα με την 1^η παράγραφο του άρθρου 9, ο εργοδότης θα πρέπει να μεταβιβάσει στην εφορεία τον φόρο που κράτησε απο τους μισθούς το αργότερο μέχρι τις 20 του επόμενου μήνα της πληρωμής της μισθοδοσίας. Για παράδειγμα αν ο μισθός πληρώθηκε τον Μάρτιο, η κατάθεση του φόρου στην εφορεία απο τον εργοδότη πρέπει να γίνει το αργότερο μέχρι τις 20 Απριλίου.²⁵

Επιπλέον, για την διαδικασία της συλλογής του φόρου και για την συμπλήρωση της φορολογικής δήλωσης, το άρθρο 13 του του νόμου Ν. 8438/1998 αναφέρει ότι φορολογική δήλωση πρέπει να συμπληρώνουν όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι Αλβανίας. Επιπρόσθετα, υπόχρεοι για την καταβολή φορολογικής δήλωσης είναι και τα πρόσωπα εκείνα τα οποία μπορεί να μην είναι φορολογικοί κάτοικοι Αλβανίας, όμως αποκτούν εισόδημα στη πηγή στα σύνορα της χώρας. Απαλλάσσονται απο την ύποχρεωση για συμπλήρωση φορολογικής δήλωσης τα πρόσωπα που το μηνιαίο τους καθαρό εισόδημα είναι λιγότερο του 2.000.000 Lek.

Η δήλωση μπορεί να συμπληρωθεί και απο τα πρόσωπα, που απαλλάσσονται της υποχρέωσης αυτής, που θέλουν να επωφεληθούν απο τις μειώσεις δαπανών εφόσον είναι δικαιούχοι αυτής της κατηγορίας.

---

²⁴ Agim Binaj, Ilir Binaj, Irini Llmaj,(2013),” Personal Income Tax Policy Analysis: Albania vs. United States”.
ternational Journal of Economics and Financial Issues

²⁵ [Tatimi mbi të ardhurat \(tatime.gov.al\)](http://tatimi.mbi.te.ardhurat(tatime.gov.al))

Πρέπει να αναφερθεί ότι, η δημοκρατία της Αλβανίας το διάστημα 2008-2014 εφάρμοσε το καθεστώς της ενιαίας κλίμακας φορολόγησης, με φορολογικό συντελεστή 10% για όλα τα εισοδήματα. Σύμφωνα με το συγκεκριμένο νόμο, φορολογητέα εισοδήματα έως ALL 10.000,00 (€ 81,00) ήταν απαλλαγμένα από φόρο (εφαρμογή 0% φορολογικού συντελεστή). Ως βάση φορολόγησης ήταν το συνολικό ακαθάριστο εισόδημα ενός φυσικού προσώπου. Το σύστημα του «ενιαίου φόρου» (σε σύγκριση με το προοδευτικό σύστημα) βλάπτει φορολογούμενους με χαμηλό και μεσαίο εισόδημα και ευνοεί φορολογούμενους με υψηλότερα εισοδήματα.

Η υποψηφιότητα της Αλβανίας τον Ιούνιο του 2014 για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την οδήγησε σε διαδικασία εφαρμογής μεταρρυθμίσεων, οι οποίες επαναφέραν τη προοδευτική φορολογική κλίμακα για την μισθωτή εργασία.²⁶ Η νέα προοδευτική φορολογική κλίμακα που εφαρμόζεται από 1.1.2014 ακολουθεί αναλυτικά παρακάτω.

Μηνιαίο Εισόδημα	Συντελεστής
0 - 3.000 Lek	0%
3.001-130.000 Lek	13%
Πάνω 130.000 Lek	23%

Πίνακας 10. Φορολογική κλίμακα από 1.1.2014

Η προοδευτική φορολόγηση αποτέλεσε μια νέα πλήγη για την αλβανική φοροδιαφυγή καθώς, εργαζόμενοι με υψηλούς μισθούς άρχισαν να δηλώνονται ως μικρές επιχειρήσεις για να αποφύγουν να φορολογηθούν με συντελεστή 23%. Καθώς, μια μικρή επιχείρηση στην Αλβανία από τα τέλη του 2015 φορολογείται με συντελεστή 0% για εισοδήματα μέχρι 5.000.000LEK και 5% για εισόδημα από 5.000.000-8.000.000.Lek. Για εισοδήματα που ξεπερνάνε 8.000.000.LEK η επιχείρηση θεωρείται μεγάλη και φορολογείται με 15%.

Νέες μεταρρυθμίσεις αποφασίστηκαν από την κυβέρνηση του πρωθυπουργού Έντι Ράμα το διάστημα 2021-2022. Το Νοέμβριο του 2021, η κυβέρνηση και το υπουργείο οικονομικών παρουσίασαν για το κοινό ένα νέο φορολογικό πακέτο το οποίο αφορούσε κύριως μεταρρυθμίσεις στον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων από εργασία και την κατάργηση κάποιων φορολογικών απαλλαγών για τις επιχειρήσεις.²⁷ Οι αλλαγές τέθηκαν σε ισχύ από 1

²⁶ [Ligj \(financa.gov.al\)](http://ligj.financa.gov.al)

²⁷ [Të gjitha ndryshimet fiskale që hyjnë në fuqi këtë vit - Revista Monitor](#)

Ιανουαρίου του 2022 και επιπλέον κάποια απο αυτά εφαρμόστηκαν το δεύτερο εξάμηνο. Συγκεκριμένα, απο 1 Απριλίου του 2022, για τα εισοδήματα απο εργασία εφαρμόστηκαν οι νέοι συντελεστές φορολόγησης. Ειδικότερα, ο νέος νόμος επιβάλει συντελεστή φορολόγησης 0% για εισόδημα μέχρι 4.000 Lek(ALB) μηνιαίος αντί 3.000 Lek(ALB) που ήταν προηγουμένος. Ενώ για εισοδήματα μέχρι 5.000Lek(ALB) μηνιαίος μειώνει στο ήμισυ τον υπάρχοντα συντελεστής 13%. Προβλέπει επίσης, τον ίδιο συντελεστή με πρίν 13%, για μηνιαία εισοδήματα απο 5.000Lek(ALB)-200.000 Lek(ALB). Τέλος, για μηνιαία εισοδήματα πάνω απο 200.000 Lek(ALB) τον μήνα υποχρώνει την μέγιστη φορολόγηση 23%.

Παρακάτω ακολουθεί ένα παράδειγμα φορολόγησης για έναν εργαζόμενο στην Αλβανία ο οποίος λαμβάνει μηνιαίες αποδοχές 46.000 Lek(ALB) απο την εργασία του.

- Για τα πρώτα 30.000 Lek(ALB) ο συντελεστής φορολόγησης είναι 0%
- Για την διαφορά (46.000 – 36.000 = 16.000) φορολογείται με 6,5%

Άρα για εισόδημα 46.000 Lek(ALB) ο φόρος που αναλογεί θα είναι $16.000 * 6,5\% = 104.000$ Lek(ALB)

Εισόδημα / μήνα	Συντελεστής
0-4.000 Lek	0%
4.001-5.000 Lek	6,5%
5.001-200.000 Lek	13%
Πάνω 200.000 Lek	23%

Πίνακας 11. Φορολογική κλίμακα της Αλβανίας

3.3 Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων

3.3.1 Βασικές έννοιες

Σύμφωνα με τη παράγραφο 1 του άρθρου 2 του Αλβανικού Κώδικα Ν. 8438/1998 περί φορολογίας εισοδήματος, ορίζεται ότι, τα υποκείμενα πρόσωπα στο φόρο είναι τα εξής:

- Φυσικό πρόσωπο (όπως ορίζεται στον αλβανικό αστικό κώδικα),
- Φυσικό πρόσωπο, ο οποίος ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα,
- Νομικό πρόσωπο (οποιαδήποτε μορφή εταιρείας εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, όπως θα δούμε παρακάτω)

Αναλυτικότερα, σύμφωνα με το Ν. 9723/2007 και το Ν. 9901/2008 «Περί επιτηδευματιών και εμπορικών εταιρειών», οι νομικές μορφές των εταιρειών που εγγράφονται στο QKR είναι οι ακόλουθες:

- Ατομική Επιχείρηση – Tregtari
- Ομόρρυθμη Εταιρεία – Shoqeri Kolektive
- Ετερόρρυθμη Εταιρεία – Shoqeri Komandite
- Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης – Shoqeri me Pergjegjesi te Kufizuara (sh.p.k)
- Ανώνυμη Εταιρεία – Shoqeri Anonime (sh.a)
- Κοινοπραξία – Shoqeri e Thjeshte

Διευκρινιστικά, να αναφέρουμε ότι η αλβανική αρχή φορολογίας κατατάσσει, εξετάζει και φορολογεί το φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα σαν νομικό πρόσωπο υπό το περιορισμό του ετήσιου κύκλου εργασιών του. Ισχύει ότι το πρόσωπο αυτό μπορεί να ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα ακόμα ως πλανόδιος, κάνοντας διακριτή αίτηση και καταχώρηση στο εθνικό εμπορικό μητρώο. Επίσης, όσον αφορά τα υπόλοιπα νομικά πρόσωπα που προαναφέρθηκαν ισχύει ότι: Στην ομόρρυθμη εταιρεία (με αλβανικό ακρωνύμιο “SHK”), οι εταίροι έχουν απεριόριστη ευθύνη έναντι των πιστωτών της εταιρείας,

- Στην ετερόρρυθμη εταιρεία (με αλβανικό ακρωνύμιο “SHKM”), πρέπει να συμμετάσχει τουλάχιστον ένας ετερόρρυθμος εταίρος με την προϋπόθεση της περιορισμένης ευθύνης έναντι τρίτων,
- Στην εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (με αλβανικό ακρωνύμιο “SHPK”), απαιτείται αρχικό κεφάλαιο ίδρυσης ύψους ALL 100,00 (€ 0,81) και οι εταίροι ονομάζονται αλλιώς μεριδιούχοι καθώς εκδίδονται μερίδια σε αντιστοιχία με την συμβολή του κάθε εταίρου.
- Στην ανώνυμη εταιρεία (με αλβανικό ακρωνύμιο “SHA”), απαιτείται ελάχιστο κεφάλαιο ύψους ALL 3.500.000,00 (€ 28.350,00) για εταιρεία μη εισηγμένη σε χρηματιστήριο και κεφάλαιο ύψους ALL 10.000.000,00 (€ 81.000,00) για εισηγμένη σε χρηματιστήριο εταιρεία. Το ένα $\frac{1}{4}$ του συμφωνημένου μετοχικού κεφαλαίου πρέπει να καταβληθεί κατά την ίδρυσή της ενώ τα υπόλοιπα $\frac{3}{4}$ καταβάλλονται κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας. Η ίδρυσή της γίνεται κατόπιν συγκρότησης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων και καταχώρησής της στο εμπορικό επιμελητήριο της χώρας. Τέλος, η εν λόγω μορφή εταιρείας είναι η μόνη στην οποία επιτρέπεται βάσει νόμου η έκδοση ομολόγου.

Σύμφωνα με το άρθρο 18 του Ν. 8438/1998, οι νομικές οντότητες οι οποίες εξαιρούνται από το φόρο εισοδήματος είναι οι εξής:

- Οργανισμοί δημοσίου δικαίου,
- Η τράπεζα της Αλβανίας,
- Μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, των οποίων η δραστηριότητα σχετίζεται με ανθρωπιστικές, θρησκευτικές, επιστημονικές και εκπαιδευτικές ενέργειες,
- Διεθνείς οργανισμοί των οποίων η φορολόγηση ορίζεται διακριτά από σχετικούς νόμους,
- Οικονομικοί οργανισμοί και ταμεία με σκοπό την διασφάλιση αναπτυξιακής πολιτικής για την έκδοση δανείων (επικουρικό ταμείο),
- Πιστοποιημένοι κινηματογραφικοί «οίκοι», όπως αναγράφονται στο νόμο, τα οποία εποπτεύονται από το Εθνικό Κέντρο Κινηματογραφίας.
- Ασφαλιστικά ταμεία συνταξιοδότησης.

Σύμφωνα με το δημοσιονομικό πακέτο του 2019, η φορολόγηση των επιχειρήσεων πραγματοποιείται σύμφωνα με τον κάτωθι πίνακα:

Κύκλος εργασιών	Φορολογικός συντελεστής ή φόρος
έως 14 εκατ. Λεκ	0%
άνω των 14 εκατ. Λεκ	15%

Πίνακας 12 Κλίμακας νομικών προσώπων Αλβανίας

❖ Φορολογική κατοικία νομικού προσώπου

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 8438/1998 (ALB) καθώς και την εγκύκλιο του υπουργείου οικονομικών με αρ. 5/2016 (ALB), ένα νομικό πρόσωπο θεωρείται φορολογικός κάτοικος της Αλβανίας όταν πληροί τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Έχει την καταστατική έδρα του στην Αλβανία, και / ή

β) Ο τόπος άσκησης πραγματικής διοίκησης είναι στην Αλβανία οποιαδήποτε περίοδο στη διάρκεια του φορολογικού έτους.

Ο φορολογικός κάτοικος Αλβανίας φορολογείται για τα εισοδήματα που πηγάζουν στην Αλβανία αλλά και σε αλλοδαπή χώρα, δηλαδή για το παγκόσμιο εισόδημά του ενώ ο μη φορολογικός κάτοικος φορολογείται στην Αλβανία μόνο για τα εισοδήματα που πηγάζουν στη χώρα. Ιδιαίτερα χρήσιμη είναι η αναγνώριση φορολογικού κατοίκου χώρας με την οποία η Αλβανία έχει συνάψει Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (διεθνής σύμβαση), διότι η παρούσα σύμβαση υπερισχύει των εγχώριων φορολογικών διατάξεων. Το φορολογικό πρόσωπο με σκοπό να αποφύγει τη διπλή φορολόγηση εισοδήματος (όπου φορολογήθηκε με τις οικίες φορολογικές διατάξεις της πηγής), το οποίο απέκτησε από χώρα με την οποία η Αλβανία έχει συνάψει την ανωτέρω σύμβαση, απαιτείται να υποδείξει τα απαραίτητα δικαιολογητικά στοιχεία από την αντισυμβαλλόμενη φορολογική αρχή, προκειμένου να συμψηφίσει το φόρο που κατέβαλε στην αλλοδαπή για το ίδιο εισόδημα ή μέχρι του ύψους του ποσού που θα αναλογούσε στο εν λόγω εισόδημα εάν αυτό φορολογούνταν υπό τις αλβανικές φορολογικές διατάξεις.

❖ 3.3.3 Φορολογικό έτος νομικού προσώπου

Το φορολογικό έτος τόσο για τα φυσικά όσο και τα νομικά πρόσωπα της χώρας ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 8438/1998 (ALB) σε 1η Ιανουαρίου με 31η Δεκεμβρίου κάθε ημερολογιακού έτους. Συνεπώς, το λογιστικό έτος ταυτίζεται με το ημερολογιακό.

❖ Φορολογητέο εισόδημα

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 8438/1998 (ALB), ορίζεται ότι για τα νομικά πρόσωπα, το φορολογητέο εισόδημα εντός μια φορολογητέας περιόδου προκύπτει από το σύνολο των ακαθάριστων εσόδων (κύκλος εργασιών και άλλων εσόδων) μιας εταιρείας κατόπιν αφαίρεσης των αναγνωρισμένων εξόδων της ίδιας περιόδου από τη φορολογική αρχή. Το άρθρο 20 του εν λόγω νόμου αναφέρει τα έξοδα τα οποία εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα ενός νομικού προσώπου.

Ως γενική αρχή θεωρείται ότι εκπίπτουν τα έξοδα, τα οποία έχουν:

- α) διενεργηθεί προς το άμεσο συμφέρον της επιχειρηματικής δραστηριότητας της οντότητας από την οποία προκύπτουν έσοδα ή κατά τις συνήθεις εμπορικές συναλλαγές της,
- β) δημιουργηθεί και αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά συνοδευόμενα από τα κατάλληλα νόμιμα παραστατικά,
- γ) καταχωρηθεί στα λογιστικά βιβλία της οντότητας και
- δ) σε κάθε περίπτωση να αποδεικνύονται από το φορολογούμενο με τη σχετική νόμιμη τεκμηρίωση (π.χ. τιμολόγιο πώλησης).

Επιπλέον, θα πρέπει τα εν λόγω έξοδα να αποδεικνύονται με απαραίτητα παραστατικά και δικαιολογητικά και να μην περιλαμβάνονται στα περιορισμένα μη εκπιπτόμενα έξοδα του άρθρου 21 του Ν. 8438/1998 (ALB), τα οποία θα αναλύσουμε παρακάτω.

Εγκεκριμένα παραστατικά και αποδεικτικά πραγματοποίησης εξόδου θεωρούνται τα φορολογικά παραστατικά (με Φ.Π.Α. ή χωρίς) καθώς και οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό στοιχείο το οποίο ορίζεται σε μεγαλύτερη ανάλυση από το νόμο φορολογικών διαδικασιών Ν. 9920/2008 (ALB). Επισημαίνεται από το νόμο η εκπεσιμότητα των παρακάτω εξόδων:

- Οι καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές,

- Οι επιπρόσθετες εισφορές που πιθανόν να καταβάλλονται από τον εργοδότη για ιδιωτική συνταξιοδοτική ασφαλιστική κάλυψη (ομαδικό πρόγραμμα) των εργαζομένων μέχρι συγκεκριμένου ορίου που ορίζει ο Ν. 10197/2009 (ALB) περί εθελοντικών προγραμμάτων συνταξιοδότησης,
- Οι εκπαιδευτικές υποτροφίες που καταβάλλονται από τα νομικά πρόσωπα σε ενδιαφερομένους υπό την προϋπόθεση ότι έχουν δηλωθεί εκ των προτέρων σε αριθμό και ποσό στο Υπουργείο Παιδείας.

❖ Εισόδημα από μερίσματα ή εν γένει διανομή κερδών

Το εισόδημα το οποίο προκύπτει από μερίσματα ή διανομή κέρδους από οντότητα φορολογικό κάτοικο Αλβανίας θεωρείται απαλλασσόμενο ανεξάρτητα από το ποσοστό συμμετοχής του παραλήπτη στην οντότητα που διανέμει. Αυτό έχει ως σκοπό την αποφυγή διπλής φορολογίας από τη στιγμή κατά την οποία έχει φορολογηθεί στη πηγή το εν λόγω εισόδημα, δηλαδή έχει παρακρατηθεί και αποδοθεί ο αναλογούν φόρος εισοδήματος από την οντότητα η οποία το διανέμει, είτε αυτή είναι φορολογική κάτοικος Αλβανίας είτε όχι.

3.3.2 Αποσβέσεις

Για τον προσδιορισμό των φορολογητέων κερδών μιας εταιρείας λαμβάνονται υπόψιν οι αποσβέσεις παγίων στοιχείων που ορίζονται από το άρθρο 22 του Ν. 8438/1998 (ALB). Ωστόσο, δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα οι αποσβέσεις πέραν των οριζόμενων στο παρόν άρθρο. Στη περίπτωση που μια εταιρεία εκμισθώσει κάποιο πάγιο στοιχείο της, υπόχρεος σε αναγνώριση απόσβεσης του εν λόγω στοιχείου είναι ο εκμισθωτής αυτού ενώ παράλληλα ο μισθωτής αναγνωρίζει ως έξοδο το ποσό της μίσθωσης.

Το ανωτέρω άρθρο ορίζει ότι τα οικόπεδα, τα έργα τέχνης, τα παλαιωμένα αντικείμενα (αντίκες), τα κοσμήματα, οι πολύτιμοι λίθοι και τα πολύτιμα μέταλλα δεν αποσβένονται. Ένω με

βάση τη μέθοδο σταθερού συντελεστή απόσβεσης στην αναπόσβεστη αξία με συντελεστή 5%, αποσβένονται τα κτήρια και τα μηχανήματα στην αξία κτήσης ή κατασκευής τους.

Στην περίπτωση που η αξία τους αυξάνεται λόγω βελτιώσεων, αποσβένεται εξίσου και η υπερβάλλουσα αξία με την ίδια μέθοδο και συντελεστή απόσβεσης.

Τέλος, εάν η αναπόσβεστη αξία του παγίου είναι μικρότερη του 3% του ιστορικού κόστους του, αποσβένεται εξ ολοκλήρου η εν λόγω αξία. Θα πρέπει να αναφερθεί ότι ως ιστορικό κόστος ενός παγίου ορίζεται η αποσβεστέα αξία του παγίου.

Τα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία, όπως δικαιώματα, πατέντες, έξοδα ίδρυσης και εγκατάστασης, υπεραξία εταιρείας, αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης (απόσβεση στην αρχική αξία παγίου) με συντελεστή 15%. Ο χρόνος έναρξης υπολογισμού αποσβέσεων για τις παραπάνω περιπτώσεις ορίζεται ο μήνας κατά τον οποίο τα πάγια εισέρχονται στην εταιρεία.

Ο εξοπλισμός Η/Υ, κύρια και περιφερειακά συστήματα και λογισμικά προγράμματα αποσβένονται με τη μέθοδο σταθερού συντελεστή απόσβεσης στην αναπόσβεστη αξία, με συντελεστή απόσβεσης 25%.

Ο λοιπός εξοπλισμός και πάγια της εταιρείας αποσβένονται επίσης με τη μέθοδο σταθερού συντελεστή απόσβεσης στην αναπόσβεστη αξία, με συντελεστή απόσβεσης 20%.

Για τις ως άνω τελευταίες δύο περιπτώσεις αποσβέσεων, εάν η αναπόσβεστη αξία του παγίου είναι μικρότερη του 10% του ιστορικού κόστους του, αποσβένεται εξ ολοκλήρου η εν λόγω αξία. Επίσης, χρόνος έναρξης υπολογισμού αποσβέσεων ορίζεται ο επόμενος μήνας από αυτόν στον οποίο το πάγιο εισήλθε στην εταιρεία.

3.3.3 Μεταφορά ζημιών

Σύμφωνα με το άρθρο 27 του Ν. 8438/1998 (ΑΛΒ) ορίζεται ότι, σε περίπτωση που το φορολογητέο εισόδημα μιας οντότητας είναι αρνητικό, άρα προκύπτει φορολογητέα ζημία, αυτή δύναται να μεταφερθεί και να συμψηφιστεί με τυχόν κέρδη που παρουσιάσει η οντότητα κατά τα επόμενα 3 διαδοχικά έτη. Μετά τη πάροδο των 3 ετών η φορολογική ζημία χάνεται. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη δυνατότητα μεταφοράς της φορολογικής ζημίας σε επόμενο έτος είναι η μη

μεταβολή της μετοχικής σύνθεσης της οντότητας σε ποσοστό άνω του 50%, είτε άμεσα, είτε έμμεσα.

3.3.4 Πίστωση ζημιών αλλοδαπής

Σε συνέχεια του άρθρου 27 του Ν. 8438/1998 (ALB) περί μεταφοράς ζημιών ενός νομικού προσώπου σε επόμενη φορολογική χρήση, ο φορολογικός νομοθέτης ορίζει βάσει του άρθρου 37 του ίδιου νόμου ότι επιτρέπεται από τις οντότητες, οι οποίες ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα σε αλλοδαπό κράτος και πραγματοποιούν σε αυτό ζημίες ανεξάρτητα από το φορολογητέο αποτέλεσμα που πραγματοποίησαν στην Αλβανία, να πιστώσουν την ωφέλεια του φόρου επομένου έτους.

3.3.5 Πίστωση φόρου αλλοδαπής

Σύμφωνα με το άρθρο 37 του Ν. 8438/1998 (ALB) ορίζεται ότι το νομικό πρόσωπο με φορολογική κατοικία την Αλβανία δύναται να αιτηθεί πίστωση του φόρου που πλήρωσε για εισοδήματα που απέκτησε σε αλλοδαπή χώρα μέχρι του ποσού που θα είχαν φορολογηθεί τα εισοδήματα αυτά εάν πήγαζαν στην Αλβανία (με φορολογικά κέρδη στην αλλοδαπή) που προκύπτει εάν μετέφεραν τη ζημία αυτή σαν να βρίσκονταν στην Αλβανία.

3.4 Προκαταβολή φόρου

Όπως αναφέρεται στο άρθρο 30 του Ν. 8438/1998 (ALB) και την εγκύκλιο του υπουργείου οικονομικών αρ. 5/2006 (ALB), προσδιορίζεται η προκαταβολή φόρου εισοδήματος, την οποία υποχρεούται να καταβάλλει μια εταιρεία εντός της φορολογούμενης περιόδου. Οι επιχειρήσεις προκαταβάλουν το φόρο επί των κερδών σε τριμηνιαία βάση (μέχρι τις 30 του τρίτου μήνα κάθε τριμήνου) ή μπορούν να επιλέξουν να πραγματοποιούν μηνιαίες καταβολές (μέχρι τις 15 του εκάστοτε μήνα). Οι νεοσυσταθείσες παραγωγικές επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα να μην πραγματοποιήσουν τις προαναφερθείσες καταβολές για χρονική περίοδο 6 μηνών ή μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, αν το διάστημα αυτό είναι μικρότερο.

Οι προθεσμίες καταβολής της προκαταβολής φόρου στη φορολογική αρχή είναι:

- Για την τριμηνιαία βάση, το τέλος κάθε τριμήνου ενός έτους (ήτοι 30 Μαρτίου, 30 Ιουνίου, 30 Σεπτεμβρίου και η 30 Δεκεμβρίου) και υπολογίζεται ως το άθροισμα των προκαταβολών των μηνών του τριμήνου και
- Για την μηνιαία βάση, η 15η ημέρα του μήνα για τον οποίο υπολογίζεται προκαταβολή.

Το ποσό των μηνιαίων προκαταβολών του φόρου επί των κερδών υπολογίζεται βάσει έτους αναφοράς ως εξής:

- Για τους μήνες Ιανουάριο-Απρίλιο, βάσει των εσόδων του έτους πριν το αμέσως προηγούμενο

- Για τους μήνες Μάιο-Δεκέμβριο, βάσει των εσόδων του αμέσως προηγούμενου έτους.

Αν η επιχείρηση αποδείξει ότι το φορολογητέο εισόδημα του τρέχοντος έτους θα είναι σημαντικά χαμηλότερο από εκείνο του έτους αναφοράς, οι αρμόδιες Αρχές μπορούν να μειώσουν το ποσό των προκαταβολών. Στην περίπτωση αυτή όμως, αν ο συνολικός οφειλόμενος φόρος στο τέλος του έτους υπερβαίνει το άθροισμα των μηνιαίων προκαταβολών κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 10%, επιβάλλεται τόκος υπερημερίας επί της διαφοράς. Επίσης, οι φορολογικές Αρχές μπορούν να αυξήσουν το ποσό των προκαταβολών, εάν κρίνουν ότι το φορολογητέο εισόδημα του τρέχοντος έτους θα υπερβεί κατά ποσοστό υψηλότερο του 10% το εισόδημα του έτους αναφοράς.

Οι επιχειρήσεις που σημείωσαν ζημίες κατά τα έτη αναφοράς υπολογίζουν το ύψος των προκαταβολών βάσει των προβλέψεών τους για το τρέχον έτος. Οι επιχειρήσεις πρέπει να υποβάλλουν την ετήσια φορολογική δήλωση και να καταβάλλουν τη διαφορά, που ενδεχομένως προκύπτει μεταξύ του αθροίσματος των προκαταβολών και του συνολικού οφειλόμενου φόρου, μέχρι την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις ισχύουσες διαδικασίες και μη τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών, επιβάλλονται πρόστιμα και τόκοι.

Οι φορολογικές οντότητες στη χώρα υποχρεούνται να παρακρατούν και να αποδίδουν στο αλβανικό κράτος φόρο 15% (εκτός αν υπάρχει Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας που ορίζει διαφορετικά) επί των ακαθάριστων πληρωμών τους για μερίσματα, διανομή κερδών, τόκους, πνευματικά δικαιώματα, ενοίκια, τεχνικές, διοικητικές, οικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες κ.ά., προς άλλες οντότητες, της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, οι οποίες δεν είναι εγγεγραμμένες στα αλβανικά φορολογικά μητρώα. Ο Ν.99/2015 (σε ισχύ από 12.11.2015), τροποποιεί το Ν. 9920/2008 «Περί Φορολογικών Διαδικασιών στην Αλβανική Δημοκρατία», σε

διάφορα σημεία ως προς την εγγραφή των εταιρειών, την τεκμηρίωση και τα επιβαλλόμενα πρόστιμα. Ο νέος νόμος προβλέπει ότι ένας αγοραστής μπορεί να μην πληρώσει για αγαθά ή παρεχόμενες υπηρεσίες, στην περίπτωση που ο πωλητής δεν εκδώσει νόμιμο παραστατικό για τη συναλλαγή.

Όσον αφορά στις εταιρείες, των οποίων οι καταστάσεις και οι φορολογικές δηλώσεις πιστοποιούνται από ορκωτούς ελεγκτές, το στοιχείο αυτό λαμβάνεται υπ' όψιν από τη φορολογική διοίκηση κατά την ανάλυση κινδύνου. Σε περίπτωση, όμως, που πραγματοποιηθεί έλεγχος και βρεθεί παρατυπία, επιβάλλεται πρόστιμο και στην ελεγκτική εταιρεία. Περισσότερες λεπτομέρειες για το φορολογικό καθεστώς στην Αλβανία μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας²⁸.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4. Ειδικότεροι φόροι

4.1 Τοπικοί φόροι

Στους τοπικούς φόρους περιλαμβάνονται: φόρος ιδιοκτησίας ακίνητης περιουσίας (για κτίρια, αγροτική γη κλπ.), φόρος για νέες κατασκευές, φόρος μεταβίβασης ακινήτων, τέλος χρήσης δημόσιου χώρου, τέλος διαμονής σε ξενοδοχείο κ.ά.

Φόρος ιδιοκτησίας ακίνητης περιουσίας

Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατέχουν ακίνητη περιουσία υπόκεινται σε φόρο ιδιοκτησίας ακινήτων, οποίος καταβάλλεται στις τοπικές Αρχές σε ετήσια βάση. Το ποσό του επιβαλλόμενου φόρου διαφέρει ανάλογα με την περιοχή, το είδος και τη χρήση του ακινήτου, υπολογίζεται σε Lek/τ.μ. και καθορίζεται από το αρμόδιο Δημοτικό Συμβούλιο. Ειδικότερα, ο ετήσιος φόρος ιδιοκτησίας αγροτικής γης καθορίζεται σε Lek ανά εκτάριο και κυμαίνεται μεταξύ 700-5.600

---

²⁸ www.tatime.gov.al

Λεκ/εκτάριο. Από το φόρο απαλλάσσονται γεωργικές εκτάσεις που έχουν φυτευτεί με οπωρώνες ή αμπέλια, για τα πρώτα πέντε έτη από τη στιγμή της φύτευσης. Για τα κτίρια, ο αντίστοιχος φόρος κυμαίνεται, ενδεικτικά μεταξύ 5-400 Λεκ/τ.μ. ανάλογα με την περιοχή όπου βρίσκεται το ακίνητο, τη χρήση και την παλαιότητα. Οι ιδιοκτήτες δύο ή περισσότερων κατοικιών θα επιβαρύνονται με φόρο 5-30 Λεκ/τ.μ. (αναλόγως της περιοχής του ακινήτου) για το πρώτο ακίνητο και με διπλάσιο φόρο για τα υπόλοιπα ακίνητα. Διευκρινίζεται ότι μέχρι 31.12.2016 η φορολογία ακίνητης περιουσίας είχε εφαρμογή μόνο επί κτιρίων και αγροτικής γης. Από 1.1.2018 εφαρμόζεται ο νέος φόρος ακίνητης περιουσίας. Σύμφωνα με το νέο σύστημα φορολογίας ακινήτων, η αύξηση της εν λόγω φορολογίας θα ανέρχεται σε ποσοστό περίπου 0,05% επί της αξίας του ακινήτου για κατοικίες και αντίστοιχα σε 0,2% για ακίνητα που χρησιμοποιούνται για επιχειρηματικούς σκοπούς. Τα έσοδα από φόρο ακίνητης περιουσίας κατατίθενται στον προϋπολογισμό της τοπικής αρχής στην οποία βρίσκεται το ακίνητο.

Φόρος μεταβίβασης ακινήτων

Η μεταβίβαση των δικαιωμάτων κυριότητας επί ακίνητης περιουσίας υπόκειται σε φόρο μεταβίβασης ακινήτων, ο οποίος καταβάλλεται με την αίτηση εγγραφής της μεταβίβασης. Η μεταβίβαση γης υπόκειται σε φορολογία 2% επί της τιμής πώλησης, εκτός εάν η τιμή αυτή είναι μικρότερη από την εκάστοτε τιμή αναφοράς (προβλέπονται ελάχιστες τιμές αναφοράς, ανάλογα με την περιοχή όπου βρίσκεται το ακίνητο), οπότε ο φόρος υπολογίζεται επί της τελευταίας. Σε περίπτωση μεταβίβασης κτιρίων, ο φόρος κυμαίνεται, ενδεικτικά, μεταξύ 100- 2000 Λεκ/τ.μ., ανάλογα με την περιοχή και τη χρήση του ακινήτου. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση μεταβίβασης κτιρίων, πέραν του ανωτέρω φόρου, επιβάλλεται και φόρος γης για το οικοπέδο στο οποίο βρίσκεται το κτίριο.

Φόρος νέων κατασκευών

Από 1.1.2016, για τις νέες κατοικίες ή τις μονάδες επιχειρήσεων ο τοπικός φόρος ανέρχεται στο 8% της τιμής πώλησης. Για τις άλλες κατασκευές (τουριστικές, βιομηχανικές και δημόσιες), ο φόρος υπολογίζεται ως ποσοστό 1-3% της αξίας της επένδυσης και για τα Τίρανα 2-4%. Για έργα υποδομής (εθνικές οδοί, λιμάνια, αεροδρόμια, σήραγγες, φράγματα, κατασκευή ενεργειακών υποδομών, κλπ.) ο φορολογικός συντελεστής ανέρχεται σε 0,1% επί της αξίας της επένδυσης, εφ' όσον αυτή δεν είναι μικρότερη από το κόστος αποκατάστασης των τυχόν ζημιών

που προκλήθηκαν από τη νέα κατασκευή στις ήδη υπάρχουσες υποδομές. Ο εν λόγω φόρος καταβάλλεται μετά την έκδοση της άδειας κατασκευής.

Φόρος επιγραφής

Από 1.1.2016, επιγραφές έως 2 τ.μ. δεν φορολογούνται. Για επιγραφές άνω των 2 τ.μ., ο φόρος κυμαίνεται από 13.500 Λεκ/τ.μ. έως 45.000 Λεκ/τ.μ. ανάλογα με το δήμο όπου βρίσκεται η επιχείρηση. Αν πρόκειται για ηλεκτρονική επιγραφή, ο φόρος είναι διπλάσιος.

Φόρος διανυκτέρευσης σε ξενοδοχεία

Ο φόρος ξενοδοχείων υπολογίζεται ως σταθερό ποσό, το οποίο καθορίζεται βάσει της κατηγορίας του ξενοδοχείου και του δήμου όπου βρίσκεται. Ενδεικτικά, για ξενοδοχεία 4 και 5 αστέρων στα Τίρανα ο φόρος ανέρχεται σε 350 Λεκ/βράδυ (περίπου €2,5)

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)

Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ στην Αλβανία είναι 20%. Μειωμένος συντελεστή ΦΠΑ με ποσοστό 6% εφαρμόζεται σε όλες τις υπηρεσίες που προσφέρονται στο πλαίσιο των δομών φιλοξενίας «Five-Star Hotel, ειδικό καθεστώς», όπως ορίζεται από τη νομοθεσία περί τουρισμού. Οι άλλες δομές φιλοξενίας εφαρμόζουν μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 6% μόνο για τις υπηρεσίες διαμονής. Από την 1η Ιανουαρίου 2019, ο μειωμένος συντελεστής 6% ισχύει επίσης για την παροχή υπηρεσιών στέγασης και εστίασης (με εξαίρεση την προμήθεια ποτών) που προσφέρονται εντός των πιστοποιημένων οντοτήτων "αγροτουρισμού".

Όσον αφορά στα εισαγόμενα προϊόντα, ο ΦΠΑ αποδίδεται στο αλβανικό κράτος κατά την εισαγωγή και υπολογίζεται επί της τελικής τιμής, όπως διαμορφώνεται με βάση την τιμή CIF ή την τιμή αναφοράς του τελωνείου προστιθέμενων όλων των δασμών, τελών, ειδικών φόρων κατανάλωσης κλπ. επιβαρύνσεων. Κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο που πραγματοποιεί εμπορικές συναλλαγές με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 5 εκατ. Λεκ υποχρεούται να εγγραφεί στο μητρώο «Υπόχρεων Καταβολής ΦΠΑ» μέχρι την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από το έτος που η επιχείρηση υπερέβη το ανωτέρω όριο ετήσιου κύκλου εργασιών. Τα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, που δραστηριοποιούνται στον τομέα των εισαγωγών-εξαγωγών, καθώς και όσοι παρέχουν επαγγελματικές υπηρεσίες (δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, ιατροί, αρχιτέκτονες, λογιστές κ.ά.), εγγράφονται στο μητρώο ανεξαρτήτως κύκλου εργασιών. Οποιαδήποτε μη

εγκατεστημένη στην Αλβανία επιχείρηση, η οποία παρέχει υπηρεσίες ή προϊόντα εντός της χώρας και υπόκειται σε καταβολή ΦΠΑ, υποχρεούται να ορίσει ως εκπρόσωπο έναν μόνιμο κάτοικο Αλβανίας, ο οποίος θα εγγραφεί στο μητρώο ΦΠΑ, θα ενεργεί στο όνομα της επιχείρησης και θα ευθύνεται για την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων της εταιρείας. Σημειώνεται ότι η ως άνω υποχρέωση αφορά και επιχειρήσεις, ο κύκλος εργασιών των οποίων δεν ξεπερνά το όριο των 5 εκατ. Λεκ . Η προθεσμία ηλεκτρονικής υποβολής ΦΠΑ για τα «Βιβλία Πωλήσεων και Αγορών» είναι η 10η μέρα του επομένου ημερολογιακού μήνα από την πραγματοποίηση της συναλλαγής.²⁹

Ειδικός φόρος (excise tax)

Σε συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων, είτε παραγόμενες είτε εισαγόμενες στην Αλβανία (όπως αλκοολούχα και ενεργειακά ποτά, καπνικά προϊόντα, καφές, πετρέλαιο και υποπροϊόντα αυτού κ.ά.) επιβάλλεται ειδικός φόρος κατανάλωσης (ΕΦΚ). Από 1.1.2016, παρέχεται η δυνατότητα στους εισαγωγείς να επικολλήσουν την ειδική ταινία του ειδικού φόρου κατανάλωσης εντός της χώρας, σε ειδικές φορολογικές αποθήκες.³⁰

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6.1 Συγκριτική Ανάλυση

Στην ενότητα αυτή ακολουθεί η παράθεση των κυριότερων συμπερασμάτων από την ανωτέρω συγκριτική ανάλυση μεταξύ του φορολογικού συστήματος της Αλβανίας και της Ελλάδας. Αρχικά ,σε γενικό πλαίσιο η Ελλάδα και ιδιαίτερα το φορολογικό σύστημα χαρακτηρίζεται από μεταβολές και αστάθεια κάτι που δεν παρατηρείται τόσο έντονα στην Αλβανία. Οι φορολογικοί

---

²⁹ [Administrata Doganore Shqiptare \(dogana.gov.al\)](http://dogana.gov.al/Administrata_Doganore_Shqiptare)

³⁰ [ndryshim-6-ligj-126-2016-1512201 \(dogana.gov.al\)](http://dogana.gov.al/ndryshim-6-ligj-126-2016-1512201)

δείκτες είτε στα φυσικά είτε στα νομικά πρόσωπα στην Αλβανία είναι χαμηλότερα απο στην Ελλάδα. Η αναλύση των δύο φορολογικών συστημάτων μας ανέδειξε τα εξής αποτελέσματα.

Συγκεκριμένα, για τα νομικά πρόσωπα παρατηρήθηκε ότι:

- Η Ελλάδα αποτελεί φορολογικό εμπόδιο για την ανάπτυξη και προσέλκυση νέων επιχειρήσεων δεδομένης της ουσιαστικής επιρροής του συνολικού φόρου στα καθαρά κέρδη, σε αντίθεση με την Αλβανία που υπερτερεί ποσοστιαία στην εν λόγω επιβάρυνση καθώς επίσης και στο γεγονός της ένταξης διατάξεων ελάφρυνσης φόρου και προσέλκυσης νέων επιχειρήσεων (ειδικά στον κλάδο τουρισμού).
- Στην Ελλάδα εντάχθηκε ως έκτακτη πηγή φόρου τα τελευταία χρόνια το «Τέλος Επιτηδεύματος» επιχειρήσεων, φόρος ο οποίος δεν υφίσταται στην Αλβανία.

Όσο, για τα φυσικά πρόσωπα παρατηρήθηκε ότι:

- Η κυριότερη διαφορά μεταξύ των δυο χωρών στη φορολόγηση Φ.Π., αποτελεί το γεγονός της τεκμαρτής κατά περίπτωση φορολόγησης βάσει Ελληνικών διατάξεων, κάτι που δεν προβλέπεται για την Αλβανία,
- Η προσθήκη της έκτακτης εισφοράς αλληλεγγύης στην Ελλάδα , η οποία αποτελεί μέσο διπλής φορολόγησης
- Η ουσιαστική επιρροή του συνολικού φόρου στα εισοδήματα Φ.Π., η οποία επιβαρύνει διπλάσια τα Φ.Π σε σχέση με την Αλβανία .
- Παρακράτηση του φόρου στη πηγή προβλέπει η Αλβανική νομοθεσία, δηλαδή κάθε μήνα παρακρατείται ο φόρος απο το εισόδημα
- Οι αλβανοί δεν έχουν την υποχρέωση να καταβάλουν φορολογική δηλώση καθε χρόνο εάν δεν έχουν διπλό εισόδημα και το εισόδημα αυτό δεν ξεπερνά τα 2,000,000 lek.
- Στην Αλβανία παρουσιάζεται και ένα μεγάλο πρόβλημα φοροδιαφυγής καθώς φυσικά πρόσωπα τα όποια έχουν υψηλά εισοδήματα απο μισθωτή εργασία τα οποία έχουν υψηλή κλίμακα φορολόγησης, μπορούν να τα δηλώσουν ως εισόδημα απο επιχειρηματική δραστηριότητα και να φορολογηθούν με χαμηλότερο συντελεστή .

Τέλος ,αναφορικά με τις διατάξεις περί παρακρατούμενων φόρων, παρατηρήσαμε ότι στην Αλβανία η παρακράτηση φόρου εφαρμόζεται σε λιγότερες περιπτώσεις εισοδημάτων και με μικρότερους συντελεστές από τις αντίστοιχες Ελληνικές με αποτέλεσμα να μην επηρεάζεται αρνητικά η ρευστότητα των επιχειρήσεων.

Βιβλιογραφία

Συγγράμματα – Βιβλία

1. Τζούμας, Ν. (2009), «Πολυπλοκότητα ελληνικού φορολογικού συστήματος, Φοροδιαφυγή -παραοικονομία και φορολογική συνείδηση» , Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
2. LES ATELIERS DE DROIT FISCAL, « Functions of taxation », 2 nd Junior Tax Scholars Conference Thursday, June 5th, 2014
3. Γεωργακόπουλος Θ.Α. (2012), σ. 289, «Γενικά για την Φορολογία», Εκδόσεις Ε. Μπένου, Αθήνα.
4. Γεωργακόπουλος Θ.Α. (2012), σ. 291-292, «Γενικά για την Φορολογία», Εκδόσεις Ε. Μπένου, Αθήνα.
5. Γεωργακόπουλος Θ.Α. (2012), σ. 292, «Γενικά για την Φορολογία», Εκδόσεις Ε. Μπένου, Αθήνα.
6. Κατσαντώνη, Α. (2019), «Το Ελληνικό Φορολογικό Σύστημα και η σύγκρισή του με συστήματα άλλων Ευρωπαϊκών Χωρών», Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής
7. Agim Binaj, Ilir Binaj, Irini LImaj,(2013),” Personal Income Tax Policy Analysis: Albania vs. United States”. ternational Journal of Economics and Financial Issues

Άρθρα σε περιοδικό

1. [Të gjitha ndryshimet fiskale që hyjnë në fuqi këtë vit - Revista Monitor](#)
2. [View of Personal Income Tax Policy Analysis: Albania vs. United States \(econjournals.com\)](#)
3. DREJTORIA E PERGJITHSHME E TATIMEVE – LEGJISLACIONI TATIMOR 2014
Ligji Nr. 8438, datë 28.12.1998
4. <https://www.kathimerini.gr/economy/local/561138538/apallagi-apo-tin-eidiki-eisfora-allileggyis-gia-ena-etos>
5. IOBE, & διαΝΕΟσις. (2018). Η Φορολογία Εισοδήματος στην Ελλάδα : Συγκριτική Ανάλυση και Προτάσεις Αναμόρφωσης. Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών

Διαδικτυακές πηγές

1. <https://www.taxheaven.gr> πληροφορίες σχετικά με τον Κ.Φ.Ε
2. Βλέπε περισσότερα [35565 ΕΞ 16-03-2022 Δαπάνες με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής \(taxheaven.gr\)](#)
3. [Άρθρο 21: Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα | Υπουργείο Οικονομικών \(opengov.gr\)](#)
4. [Άρθρο 21: Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα | Υπουργείο Οικονομικών \(opengov.gr\)](#)
5. [Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης \(Ε.Ε.Α.\) \(Μέρος πρώτο\) \(taxheaven.gr\)](#)

6. Εισφορά αλληλεγγύης: Η τροπολογία για την πλήρη κατάργησή της από το 2023 - Τι θα ισχύσει για το 2022 (taxheaven.gr)
7. [Άρθρο 02: Ορισμοί | Υπουργείο Οικονομικών \(opengov.gr\)](#)
8. [Νομικό πρόσωπο - Βικιπαίδεια \(wikipedia.org\)](#)
9. [Κλίμακες φορολογίας 2022 \(taxheaven.gr\)](#)
10. [Tatimi mbi të ardhurat \(tatime.gov.al\)](#)
11. [Ligj \(financa.gov.al\)](#)
12. [www.tatime.gov.al](#)
13. [Administrata Doganore Shqiptare \(dogana.gov.al\)](#)
14. [ndryshim-6-ligj-126-2016-1512201 \(dogana.gov.al\)](#)

Περιεχόμενο Πινάκων

Πίνακας 1: Κλίμακα Φορολογίας	11
Πίνακας 2: Κλίμακα Μείωσης Φόρου	12
Πίνακας 3: Φορολογικοί Συντελεστές από Εισόδημα από Κεφάλαιο 2020	16
Πίνακας 4: Φορολογικοί Συντελεστές από Εισόδημα από Ακίνητη Περιουσία 2020	16
Πίνακας 5: Κλίμακας υπολογισμού Εισφοράς Αλληλεγγύης.....	19
Πίνακας 6 Κλίμακα για νομικά πρόσωπα με απλογραφικά βιβλία.....	24
Πίνακας 7 Κλίμακα για νομικά πρόσωπα με διπλογραφικά βιβλία.....	24
Πίνακας 8 Παρακράτηση φόρου 2022	25
Πίνακας 9 Παρακράτηση φόρου ανάλογα με το είδος της πληρωμής.....	26
Πίνακας 10.Φορολογική κλίμακα από 1.1.2014.....	35
Πίνακας 11. Φορολογική κλίμακα της Αλβανίας	36
Πίνακας 12 Κλίμακας νομικών προσώπων Αλβανίας.....	39